

ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ХИТРИНО

ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2028 г.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъци
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
МЗ	Министерство на здравеопазването
ПУСО	План за управление на строителни отпадъци

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
2. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ХИТРИНО	13
3. SWOT АНАЛИЗ	19
4. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 ГОДИНА	22
5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ	23
5.1 ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	24
5.2 ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ	32
5.3 ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ	37
5.4 ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО	42
5.5 ПОДПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	48
6. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	52
7. СИСТЕМА ЗА ОТЧЕТ И КОНТРОЛ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	57
8. ПРИЛОЖЕНИЯ	59
8.1. Приложение 1 Анализи на настоящото състояние на управлението на отпадъците в община Хитрино	60
8.2. Приложение 2 Прогнози	101

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Устойчивото управление на непрекъснато нарастващото количество отпадъци е едно от най-значителните предизвикателства пред съвременното общество. Образованите отпадъци от жизнената дейност на човека, от производството и търговията изискват незабавни действия за намаляване на общото им количество, повторната им употреба, увеличаване на рециклирането и тяхното оползотворяване. Основната цел е да се предотврати или ограничи неблагоприятното влияние на отпадъците върху човешкото здраве и природната среда. С напредване развитието на технологичните процеси за третиране на отпадъците, все повече се усъвършенстват възможностите за тяхното използване като алтернативен енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Програмата за управление на отпадъците на община Хитрино за периода 2021-2028 г. е продължение на многогодишната целенасочена и последователна местна политика за развитие на системите за управление на различните потоци отпадъци, генерирани на територията ѝ. Програмата съдържа преглед на текущото състояние на общината, по отношение управлението на отпадъците, както и регламентира целите, принципите, мерките, начините на изпълнение, начините за контрол, начините за финансиране на дейностите и очакваните резултати за изпълнение на задълженията на Общинската администрация по отношение на управлението на отпадъците.

Настоящата програма е разработена за период, който съвпада с действието на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г., който е изготвен съобразно изискванията на Директива 2008/98/ЕО за отпадъците, като са отчетени общите принципи за опазване на околната среда като предпазни мерки и устойчивост, техническа осъществимост и икономическа приложимост, опазване на ресурсите, както и въздействие върху човешкото здраве, икономиката и обществото.

Община Хитрино участва в Регионално сдружение по реда на Закона за управление на отпадъците с общините от региона, съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците. Регионалното сдружение на регион – Шумен включва осем общини от област Шумен: Шумен, Нови Пазар, Велики Преслав, Каспичан, Каолиново, Венец, Хитрино и Смядово.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на Община Хитрино, съгласно Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр. 53/13.07.2012 г.) и подзаконовите нормативни актове.

Програмата за управление на отпадъците се разработва като секторна политика, съгласно чл. 52 ал. 2 от Закона за управление на отпадъците и е неразделна част от Общинската програма за околна среда.

Програмата се разработва и се приема за период, съвпадащ с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

Направен е анализ на съществуващото състояние по отношение управлението на отпадъците, на база на който са идентифицирани проблемите и са формулирани целите.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Към всяка подпрограма е разработен план за действие в които са посочени необходимите мерки, отговорните институции и необходимите финансови средства.

Основните резултати които се очакват от изпълнението на програмата са свързани с предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци; увеличаване на количествата на оползотворени отпадъци; подобряване на организацията по събиране и транспортиране, екологосъобразно обезвреждане, вкл. предотвратяване на риска за човешкото здраве.

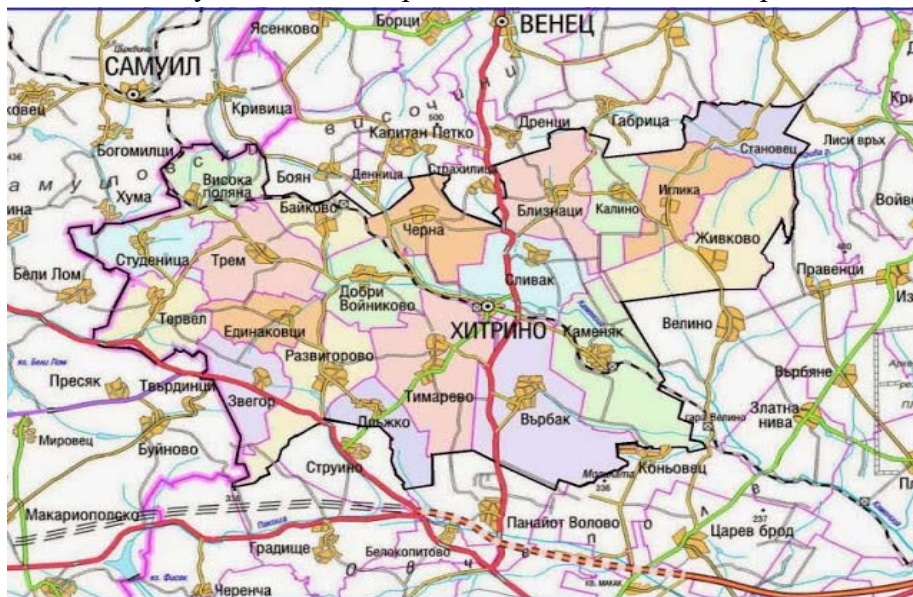
Географски, демографски и социално-икономически характеристики на Община Хитрино

Община Хитрино е разположена в Североизточната част на България и Лудогорието и се намира на около 20 км северно от областния град Шумен. Хитрино е на разстояние от около 120 км от пристанищата Силистра, Русе и Варна, както и летищата Варна и Русе.

Община Хитрино е една от 10-те общини в област Шумен. Общата площ, която заема е 289.369 кв. км, което е 8,2 % от площта на област Шумен и това я прави 7 (седма) по големина в рамките на областта.

През Община Хитрино преминава главен път I -7 Силистра-Шумен-Ямбол, който се очаква да стане основна пътна артерия, свързваща България с Румъния, Молдова и бившите черноморски съветски републики на север и на юг с Република Турция. Хитрино е и железопътна гара на главната ЖП линия Варна - Русе. В непосредствена близост е автомагистрала „Хемус“, която е връзка между Варна и София.

На север граничи с община Венец, на изток с общините Нови пазар и Каспичан, на юг с община Шумен, на запад с община Лозница и на северозапад и запад с Община Самуил (Разградска област). В посочените граници заема площ от 288 кв. км, което е 8,2 % от площта на област Шумен и това я прави седма по големина в рамките на областта.

Фиг.1. Местоложение на община Хитрино

Община Хитрино е съставена от 21 броя населени места, от които: 2 големи села, 7

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

средни, 11 малки и 1 много малко. Общата площ на територията на Община Хитрино е 28889.94 ха. Площта на урбанизираните територии е 1302.95 ха, което е 4.51% от общата площ на общината. Село Хитрино няма земеделски земи, то се състои само от урбанизирана територия.

Населението на община Хитрино по официални статистически данни към 31.12.2020 г. е 7 105 души, което е около 4,14% /171 781/ от населението на област Шумен.

В геоморфоложко отношение районът се отнася към Източна Дунавската равнина. Попада в обсега на северната/преходна/ивица на Предбалканската структурна зона, изградена от широки слабо изразени ганкови структури. Територията на общината е разположена върху Мизийската плоча, основата на която преобладаващо е изградена от палеозойски скали. Основните скали, изграждащи района са представени от глинести варовици и мергели, често с глауконит. В района на Хитрино са разпространени от пясъчливи до чисти варовици (“Хитрински” варовици“). Специфична скала е лъсът.

Преобладаващият релеф е равнинно-хълмист и платовиден, като средната надморска височина на общината е 360,8 м. Обширно пространство заемат плоските вододели.

В климатично отношение района на общината попада в умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област и се характеризира с горещо лято и студена зима. Валежите са по-ниски от средните за страната, но са по-обилни в сравнение с останалите области в Лудогорието.

Годишната сума на валежите за Хитрино е в границите на 500-750 мм. В целия район най-интензивни валежи падат през м. юни , а най-малко - през есента - м. септември. Валежите са по-ниски от средните за страната, но са по-обилни в сравнение с останалите области в Лудогорието. Годишният ход на валежите в този район има подчертано континентален характер. Максимумът е през юни, а минимумът - през февруари. Валежите от сняг са в периода ноември – април.

Почти през цялата година преобладава западно- източния пренос на въздушни маси. За района на община Хитрино са характерни средни месечни скорости на вятъра над 1.6 m/s .

Съгласно хидрогеоложката карта на Република България общината попада в област със слабо изразено континентално климатично влияние върху оттока на реките. През територията преминават две реки - Каменица и Пакоша, които дренират водите си към р. Провадийска и р.Камчия. На територията на общината няма естествени езера. Изградени са 8 броя микроязовири за хидромелиоративни цели и риболов.

Почвите в община Хитрино са представени от всички подтипове на черноземите. Основни почви са изслужените черноземи, както и тъмносивите и ливадни почви. Изградените полезащитни горски пояси донякъде смекчават негативното влияние на суховеите върху селскостопанската дейност.

Съгласно сеизмичната карта на България, общината попада в зоната на VII степен. Коефициентът за сеизмичност е 0.10. Не се наблюдават активни физикогеоложки явления и процеси - свлачища, пропадане, срутвания.

Според растително-географското райониране на България територията на общината попада в Източно-Дунавската равнинна област. Тя се простира от западния вододел на р. Русенски Лом до границата ѝ с крайбрежната Черноморска зона. Оттук на изток добре

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

изразената праволинейна морфотектонска граница на Източната дунавска равнина с Предбалкана следи подножието на северния разседно обусловен склон на Преславската планина. Още по на изток до контакта с Черноморската зона тя следи долината на река Голяма Камчия.

Естествената растителност е лесостепна и степна и заема ограничени пространства – територии, неизползвани за земеделие, обикновено по вододелните била. Тревният тип растителност е представен предимно от вторичен тип растителност, който е адаптиран към ареала на унищожените гори. Според горскорастителното райониране попада в Мизийска горскорастителна област, подобласт Лудогорие, Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори. Горският фонд се състои от 6 по-големи комплекси и множество малки, пръснати из работните земи, с различна форма и големина.

Животинският свят на територията на общината показва разнообразие предимно по отношение на бозайниците и по-малко по отношение на птиците, земноводните и влечугите. Най-разпространени са дивите свине, но се срещат и типични степни бозайници като степен пор, европейски лалугер, хомяк, заек, таралеж. Птичето разнообразие се представя от посевна врана, сива яребица, пъдпъдък, а край водните обекти се среща малката и обикновена дропла.

В местността “Край селото”, в землището на с. Добри Войниково се намира представител на Род *Quercus L.* - ДЪБ “мравчен” - вековно дърво на повече от 500 години и височина над 25 метра. Територията на общината не попада в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

На територията на община Хитрино са разположени части от две защитени зони (ЗЗ) от НЕМ “Натура 2000”. Това са “Каменица” с код BG0000138 и „Кабиюк“ с код BG0000602, определени съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕЕС за хабитатите с решение на МС № 122/02.03.2007 г. ДВ бр.21/2007г.).

Първичен икономически сектор в община Хитрино е селското стопанство, като използваемата земеделска площ обхваща 130 283.317 дка ниви, 903.3 дка овощни насаждения и 610 дка лавандула. Селско, горско и рибно стопанство, е генерирал 70% от общите приходи от произведената продукция в общината през 2019 г. Вторичният - индустриален сектор и третичният – услугите, са по-слабо застъпени и имат допълваща роля в икономиката на общината. На територията на община Хитрино към края на 2019 г. са действащи общо 30 фирми, като болшинството са във вторичния сектор – в преработващата промишленост, и по-малка част са в третичния сектор – услугите, в търговията и строителството.

Обхват на програмата

Програмата за управление на отпадъците на община Хитрино обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

Съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците, ДВ бр. 53/13.07.2012 г. Програмата е неразделна част от Общинската програма за опазване на околната среда.

Настоящата програма е с период на действие от 2021 до 2028 г. и подлежи на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

евентуална актуализация при:

- ✓ Изменения в Националния план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.
- ✓ Всяка значима промяна в нормативната област на дейностите по управление на отпадъците.
- ✓ По препоръка на компетентните органи.

Отпадъци в обхвата на Програмата

Програмата включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- ✓ битови отпадъци,
- ✓ производствени отпадъци - утайки от ПСОВ,
- ✓ строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради,
- ✓ опасни отпадъци - битови.

Регион за управление на отпадъците

Община Хитрино участва в регион за управление на отпадъците Шумен.

Принципи

При определянето и приоритизирането на мерките, заложи в програмата, са спазвани основните принципи за управление на отпадъците, залегнали в международните правни актове, по които България е страна, както и общата европейска и националната политика в тази област:

- устойчиво развитие - използване на природите ресурси по начин, който не ги унищожават или уврежда и не ограничават възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения;
- принцип на предотвратяването - ограничаване до минимум използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичащи от образуваните отпадъци;
- принцип на превантивността - предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци за предотвратяване на риска за околната среда и човешкото здраве;
- принцип на самостоятелност и близост при управление на отпадъците - за осигуряване на самостоятелност при управление на отпадъците;
- йерархия на управлението на отпадъците - описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъци, като се прилага като ръководен принцип следната йерархия:
  - предотвратяване на образуването на отпадъците;
  - оползотворяване на отпадъците чрез рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия;
  - обезвреждане чрез депониране или изгаряне на тези отпадъци за които е

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

невъзможно да бъдат предотвратени и/или оползотворени.

- най-добри налични техники, не изискващи прекомерни разходи;
- Принципа "замърсителят плаща" и в частност "отговорност на производителя" - производителите трябва да поемат отговорност за:
  - предотвратяване и намаляване на отпадъците, образувани при производството на техните продукти;
  - проектиране и разработване на продукти, които подлежат на рециклиране и не съдържат материали, представляващи риск за околната среда;
  - развиване на пазари за повторна употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара стоки.
- интегрирано управление на отпадъците;
- участие на обществеността.

Целите, набелязани в настоящата Програма за управление на отпадъците и свързаните с тях мерки са на база анализ на съществуващото състояние и идентифициране на проблемите. За всяка от посочените мерки в Плана за действие, ще бъдат определени необходимите финансови средства за обезпечаване на прилагането на програмата за периода 2021 -2028 година.

Йерархия на управлението на отпадъците

Йерархията определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията за управление на отпадъците е предпоставка за осигуряване на ефективно използване на ресурсите. Йерархията задава пет възможни начина за правителствените институции, местните власти и бизнеса за организиране на дейностите с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- предотвратяване на образуването на отпадъци;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране (материално оползотворяване);
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане.

Целта на йерархията е да илюстрира модел на интегриран подход за управление на отпадъците, като прилагането ѝ в посочената последователност ще допринесе за създаването на устойчива политика по управлението им.

Позиции от 1 до 5 отразяват йерархията при управление на отпадъците, като 1 е най-ефективен метод (най-желан), а 5 е най-нежелан метод на управление на отпадъците, от което следва, че усилията следва да са насочени към предотвратяване образуване на отпадъци (минимизиране), и мерки за намаляване количествата на депониран отпадък. Мерките следва да гарантират, че отпадък за който не са приложени дейности по т.2, 3 и 4, от схемата по-горе, не следва да бъде депониран.

ПУО е част от цялостната общинска система за планиране. При разработване на програмата са взети предвид основните постановки за развитието на община Хитрино с хоризонт към 2030 - План за интегрирано развитие на Община Хитрино за периода 2021 – 2027 г.

Нормативна рамка

- ✓ *Законодателството на ЕС:*
- Рамково законодателство: Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на
- Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

- Законодателство относно операции и съоръжения по третиране на отпадъци: Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци.

- Законодателство относно специфични потоци отпадъци и включва следните базови директиви: Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО; Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване; Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства; Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства; Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили; Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието и Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978 г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

✓ *Национално законодателство*

- Закон за управление на отпадъците;

- Закон за опазване на околната среда;

- Закон за устройство на територията;

- Закон за местните данъци и такси;

- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;

- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъци, вкл. информация от общините.;

- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.

- Наредба № 4 от 5.04.2013 г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;

- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, обн. ДВ. бр.80 от 13 Септември 2013 г.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

- Наредба №7 от 24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци;
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г.
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г.;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки Обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г.
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци Обн. ДВ. бр.29 от 30 Март 1999 г.;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г.
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти - 08.01.2013 г.;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства, Обн. ДВ. бр.7 от 25 Януари 2013 г.
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, Обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013 г.
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори, Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013 г.
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, Обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012 г.
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г.
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003 г.
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г.
- Община Хитрино има разработена „Програма за управление на отпадъците в община Хитрино с период на действие 2015-2020 г.“, която е приета от Общински съвет Хитрино с Решение № 58 по Протокол №7/28.08.2015г. и актуализирана с Решение №7 по Протокол №1/25.01.2019 г.

2. ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ХИТРИНО

В този раздел са представени основни данни и тенденции, в резултат от проведения анализ на настоящото състояние на управлението на отпадъците на територията на община Хитрино, както и произтичащите от тях изводи и препоръки, които са основа за формулиране на мерките за постигане на целите на настоящия програмен документ.

- ***Изводи от анализа на действащите нормативни и програмни документи на Община Хитрино в контекста на правата и задълженията на общините в областта на управление на отпадъците.***

Община Хитрино е разработила местна нормативна уредба в съответствие с изискванията на националното законодателство, в т.ч. Закона за управление на отпадъците, Закона за местните данъци и такси, Закона за местното самоуправление и местната администрация, детайлизираща разпоредбите относно управлението на отпадъците съобразно спецификата на общината. Разработени са и програмни документи за провеждане на политиката на общината в тази област.

На основата на извършения анализ могат да се направят следните основни изводи:

✓ Националната нормативна рамка в областта на управление на отпадъците съдържа конкретни разпоредби, регламентиращи обхвата, правата и задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация по отношение на управлението на отпадъците.

✓ Действащата Наредба за управление на отпадъците на територията на община Хитрино е с приета последна актуализация от Общински съвет - Хитрино с Решение № 76 от Протокол № 4 от 17.07.2019 г. на основание чл. 22 от действащия ЗУО.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Наредбата съдържа детайлни разпоредби, регламентиращи управлението на отпадъците на територията на община Хитрино. Разработена в пълно съответствие с изискванията на националното законодателство по управление на отпадъците и отговаря на изискванията на ЗУО за съдържание на наредбата.

✓ В останалите общински нормативни актове, обект на анализа, могат да бъдат направени допълнения с оглед уреждане на максимално широк кръг от въпроси, както е препоръчано в заключението на анализа.

✓ Община Хитрино разработва и изпълнява общински програми за управление на отпадъците в съответствие с действащото към момента на изготвянето им национално законодателство и национални програмни документи в областта на управление на отпадъците.

✓ Основната част от мерките, включени в Плана за действие на Общинската Програма за управление на дейностите по отпадъци за периода 2015-2020 г. са реализирани.

✓ Общинската администрация осъществява текущ контрол по напредъка и изготвя периодични отчети за изпълнението на програмните документи, в законоустановените срокове, които представя пред Общински съвет Хитрино.

▪ ***Изводи от анализа на отпадъците и прогнозите за отпадъците.***

Анализът на битовите отпадъци е ключов анализ за разработването на общинската програма за управление на отпадъците и информацията за количествата и състава на отпадъците е от много голяма важност за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за третиране. Непрекъснато нарастващото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията, налага предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

✓ Нормата на натрупване на битовите отпадъци в община Хитрино е по-ниска от приетата за страната норма на натрупване за тип населени места, съответстващи на населените места в общината. Наличието на несходство с тенденциите в страната показва, стандарта на живот на населението в общината, свързан с генерирането на битови отпадъци.

✓ Община Хитрино разполага с анализ на морфологичния състав на битовите отпадъци. В рамките на ос 2 "Околна среда и инфраструктура" на Българо- швейцарската програма за сътрудничество е реализиран проект "Пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранениена опасни битови отпадъци". По проектна идея на дирекция " Управление на отпадъците и опазване на почвите" на МОСВ е осъществена дейността по определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България на база на договор №12471/ 13.08.2018 г., сключен между ПУДООС и "Еко-морфология

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

България“ ДЗЗД.

✓ Планираният капацитет на предвидените за изграждане регионални съоръжения е достатъчен за третиране на образуваните битови отпадъци от Регион Шумен, съгласно изготвените прогнози, и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, заложен в националното законодателство, за които са отговорни местните власти.

✓ В община Хитрино понастоящем не е застъпена практиката за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване. На територията на общината не се експлоатира депо за строителни отпадъци. В тази връзка е подписан договор между община Хитрино и „Голдън фийлд” от 07.04.2021 г. Предмет на договора е входящ контрол и временно съхранение на строителни отпадъци извозени от територията на общината.

■ *Изводи от анализа на инфраструктурата за управление на отпадъците*

✓ Във всички населени места на територията на община Хитрино се извършва организирано събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци, като системата обхваща 100% от населението на общината.

✓ Общината е осигурила съдове и техника за събиране и извозване на смесените битови отпадъци.

✓ Битовите отпадъци, образувани на територията на общината преминават през сепарираща инсталация, находяща се с. Близнаци, общ. Хитрино, стопанисвана от „Декра Строй“ ЕООД, притежаващ документ по чл. 35 от ЗУО № 15 – РД – 444 – 00 от 12.02.2020 г.

✓ След сепариращата инсталация битови отпадъци се депонират на Регионалното депо за неопасни отпадъци за общините Шумен, Венец, Велики Преслав, Каолиново, Каспичан, Нови пазар, Смядово, Хитрино и Нови Пазар, отговарящо на нормативните изисквания.

✓ В изпълнение на законодателното изискване за регионално управление на битовите отпадъци, Община Хитрино членува в Регионално сдружение за управление на отпадъците на Регион Шумен, заедно с общините Шумен, Венец, Велики Преслав, Каолиново, Каспичан, Нови пазар, Смядово, Хитрино и Нови Пазар.

✓ Към момента на разработване на програмата, на територията на общината, както и в Регион за управление на отпадъците Шумен не функционират съоръжения и инсталации за компостиране на битови отпадъци.

✓ Чрез сътрудничество с Организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци, притежаващи разрешения от МОСВ, Община Хитрино е осигурила инфраструктура за събиране, транспортиране и последващо оползотворяване на масово разпространени отпадъци, както следва:

-за отпадъци от опаковки - договор с “Булекопак” АД

-за негодни за употреба батерии и акумулатори “Рекобат” АД

-за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване - „Грийнтех България” АД

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

-за разкомплектоване на излезлите от употреба моторни превозни средства
“Българска рециклираща компания” АД

▪ ***Изводи от анализа на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване***

✓ До 2009 г. на територията на общината са експлоатират две общински депа за битови отпадъци, едното намиращо североизточно от с. Хитрино, на около 800 м. от регулационните граници на населеното място. Общинският център с. Хитрино няма землище, поради което то попада в част от имоти № 000089 и № 000127 по КК на с. Сливак. Използвало се е от с. Хитрино и с. Сливак. Изпълнен е проект за рекултивацията му. Второто общинското депо за битови отпадъци се намира западно от с. Тимарево, на около 20-25 м. от регулационните граници на населеното място. Попада в част от имот № 000943 по КК на с. Тимарево. Изпълнен е проект за рекултивацията му. Средствата за рекултивация на двете депа са осигурени от Предприятието за управление на дейностите по околна среда. След завършване на биологичната рекултивацията на двете депа за битови отпадъци, имотите са с начин на трайно ползване “пасище, мера”.

✓ Източник на финансиране на дейностите по следексплоатационни грижи и мониторинг на депата са приходите от такса битови отпадъци, както е регламентирано в Закона за местните данъци и такси. Средствата за дейностите следва да се включват в ежегодните план-сметки за необходимите разходи по ЗМДТ за битови отпадъци.

▪ ***Изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците и осъществяването на управленските и контролните функции***

• Възложените с националната нормативна уредба правомощия на кмета на общината във връзка с управлението на отпадъците са обезпечени в голяма степен с функции на звената в общинската администрация.

• На настоящия етап не са възложени функции относно биоразградимите и биоотпадъците, тъй като общината все още не е въвела система за разделно събиране и оползотворяване на този вид отпадъци. В края 2020 г. е подписан договор за закупуване на 200 бр. компостери от 740 л. за домашно компостиране, които са доставени през 2021 г. Общината цели да обхване поетапно цялото население, като въведе домашното компостиране на територията си, за което ще продължи закупуването на компостери.

▪ ***Изводи от анализа на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите***

✓ Въведените организационни схеми и форми за управление на отпадъците в община Хитрино са добра основа за прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя” и „Замърсителят плаща”.

✓ Принципът „разширена отговорност на производителя” се прилага напълно на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

територията на общината по отношение на три групи масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване), като дейностите се извършват от Организации по оползотворяване на съответния вид масово разпространени отпадъци, с които Община Хитрино е сключила договори за сътрудничество.

✓ Община Хитрино осъществява последователна политика за по-пълно прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при предоставянето на услугите за събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. Общината е осигурила възможност физическите и юридическите лица да заплащат такса „битови отпадъци“ според количеството на битовите отпадъци съобразно вида, броя и честотата на извозване на ползваните през годината стандартни съдове за изхвърляне на битови отпадъци.

✓ Понастоящем „Декра строй“ ООД предоставя услуги по събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци до претоварна станция с. Близнаци. Заплащането на услугата се извършва от събраната такса битови отпадъци;

✓ Депонирането на битовите отпадъците от всички населени места на територията на община Хитрино, след преминаването им през претоварната станция се извършва на Регионалното депо за неопасни отпадъци, съгласно сключено споразумение между общините в Регион Шумен. Община Хитрино заплаща определената сума за депониране на тон отпадък на регионалното депо от събраната такса битови отпадъци в бюджета на общината, както и обезпеченията и отчисленията за депониране на отпадъци по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО, чрез които се осигурява финансов ресурс за осъществяване на мониторинг на депото и следексплоатационни грижи.

Предвид факта, че на територията на община Хитрино, както и в Регион за управление на отпадъци Шумен няма изградени съоръжения и инсталации за компостиране или друго оползотворяване на зелени, хранителни и кухненски биоотпадъци, понастоящем не се предоставят услуги по тяхното разделно събиране, транспортиране и оползотворяване. В началото на 2021 г. са закупени 200 бр. компостери от 740 л. за домашно компостиране и са раздадени на домакинствата с книжка за компостиране. През 2022 г. са предвидени още 200 бр. за закупуване. Общината цели да обхване поетапно цялото население, като въведе домашното компостиране на територията си.

✓ Редът за определяне и събиране на такса „битови отпадъци“ и услугите, за които се заплаща таксата са регламентирани с Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Хитрино.

✓ Разходите за дейности по управление на битовите отпадъци надвишават приходите от такса „битови отпадъци“ и в тази връзка се прибегва до разходването на допълнителни средства от бюджета на общината.

▪ ***Изводи от анализа на информирането на обществеността по въпросите на управлението на отпадъците***

✓ Общината изпълнява съвместни мерки за информиране на обществеността с Организациите по оползотворяване на масово разпространени отпадъци, за което е

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

включила конкретни клаузи в договорите за сътрудничество с тези организации.

✓ Община Хитрино използва различни форми за повишаване на общественото съзнание и привличане и насърчаване на обществеността за участие в дейностите с отпадъци - целеви кампании, разпространение на информационни материали и др.

✓ Общината изпълнява ангажиментите за информиране и консултации с обществеността, произтичащи от екологичното и друго законодателство. Проектите на общински нормативни и програмни документи се предоставят на официалната интернет страница, както се оповестяват и всички постъпили уведомления за реализация на инвестиционни предложения.

▪ Изводи от анализа на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъци

✓ Информация и документация във връзка с управлението на отпадъците в община Хитрино се събира и обработва от различни структурни звена от общинската администрация, в съответствие с функционалните им характеристики съгласно Устройствения правилник на общинската администрация.

✓ Взаимодействието между отделните звена се осъществява основно на базата на документооборота на хартиен и електронен носител. Наличната информация в отделните структурни звена е организирана по начин, който не винаги позволява сравнителен анализ на данните - налична е в различни разбивки;

✓ Препоръчва се въвеждане на единна информационна система в общината, която да обхваща целия процес по управление на отпадъците и на база на първичната информация да осигурява контрол и отчетност на всички етапи от процесите, да служи за изготвяне на анализи за планиране и вземане на управленски решения.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

3. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е един от най-често практикуваните методи за стратегически анализ при подготовка на документи на публичната политика. SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

SWOT анализът е класически метод за стратегическо планиране и в същото време и абревиатура, зад която стоят следните думи:

↳ S (Strengths) – Силни страни

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

↳ W (Weaknesses) – Слаби страни

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

↳ O (Opportunities) – Възможности

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

↳ T (Threats) – Заплахи

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най - големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Структурирана система за управление на отпадъците. ▪ Наличен опит за привличане на финансови средства. ▪ Изградено Регионално депо за неопасни отпадъци, отговарящо на съвременните екологични изисквания; ▪ Функционираща система за предварително третиране преди депониране - Претоварна станция; ▪ Системата за управление на отпадъците обхваща цялата територия на общината. ▪ Достатъчна техника и съдове за ТБО. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Създаване на интегрирана общинска информационна система за управление на отпадъците с осигурен обществен достъп. ▪ Повишаване информираността на населението чрез въвеждане на нови и интерактивни форми на екологично образование и обучение. ▪ Провеждане на разяснителна кампания предимно в училищата и детските градини за повишаване на екологичното възпитание ▪ Навлизане на частния сектор и т.н. публично-частни партньорства в дейността по управление на отпадъците

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

<p>Липсват терени и територии, силно замърсени с отпадъци.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Изискване от страна на обществеността за по-чиста околна среда и значението за околна среда ▪ Натрупан капацитет от/ за изпълнение на проекти. ▪ Съхранен екологичен потенциал (вкл. липса на големи индустриални замърсители. ▪ Добре работещо партньорство между институциите, имащи отношение към управлението на отпадъците ▪ Съществуваща общинска нормативна уредба по управление на отпадъците ▪ Участие в регионалното сдружение на общините за управление на отпадъците – регион Шумен ▪ Въведена е система за разделно събиране на рециклируеми отпадъци (хартия, пластмаси, стъкло) от опаковки ▪ Разработен четирисезонен морфологичен анализ на битовите отпадъци. ▪ Сключени са договори с оторизирани фирми за управление на специфични потоци отпадъци ▪ Общината е с много ниско ниво на генерирани отпадъци на 1 жител ▪ Установен е механизъм позволяващ участието на обществеността при вземане на решения, касаещи управлението на отпадъците 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Актуализация на местните наредби в съответствие на нормативната документи по околна среда ▪ Оценка ефективността на разходните центрове и необходимостта от актуализация при определяне на “такса за битови отпадъци” ▪ Провеждане на кампании, свързани с национални и местни инициативи ▪ Реализация на програма за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци
ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ниско ниво на доходите и висока степен на безработица. ▪ Липса на ефективен контрол – липса на инспекторско звено, привеждащо в действие местната Наредба по управление на отпадъците, а от там и ненаказуемост на нарушителите. ▪ Липса на ефективни местни НПО работещи в областта на околната среда ▪ Амортизирана техника за комунална 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Неизпълнението на нормативните задължения се преследва от контролните органи и води до налагане на санкции и глоби. ▪ Наличие на централизирана система за финансиране и правила за изготвяне на общинския бюджет ▪ Намиращите се почти винаги в състояние на “бюджетен дефицит” български общини извършват много от

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

<p>дейност</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Нерегламентирано замърсяване на отделни площадки със строителни, биоразградими и други отпадъци от бита ▪ Недобро стопанисване на съдовете за смет, водещо до повреждането и амортизация преди изтичане на срока за подмяна. ▪ Не се извършва оползотворяване на строителни отпадъци ▪ Тенденция на нарастване на разходите за управление на битовите отпадъци. ▪ Ограничени финансови средства за извършване на дейностите по управление на отпадъците. ▪ Наличие на складове с излезли от употреба препарати за растителна защита	<p>предвидените действия “в крачка” без да могат да реализират дългосрочни инвестиционни програми</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Непълно използване на постъпващите средства от такса битови отпадъци по предназначение ▪ Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците. ▪ Високо ниво на депониране на биоразградими отпадъци. ▪ Необходимите публични инвестиции за управление на отпадъците за достигане на набелязаните в НПУДО цели са значителни. ▪ Предстоящо повишаване на Такса БО за населението, вследствие преминаване към друга методика – отчитане количеството на отпадъците. ▪ Недостатъчна държавна подкрепа за изпълнение на законовите задължения към местната власт в сферата на отпадъците. ▪ Неизпълнение на целите по ЗУО и налагане на санкции от страна на контролните органи.
--	--

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

4. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 Г.

Определянето на целите при изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците е най-важното и значимо събитие, чрез което се определя политиката и рамката на управление на отпадъците в Общината.

Чрез дефинирането на целите се определят и конкретните методи и мерки, въз основа на които да се изпълни програмата, както и необходимите финансови, технически и човешки характеристики за това.

В съответствие с новата политика за управление на дейностите по отпадъците и въведената йерархия за управлението и третирането им, настоящата програма определя рамката за поетапно достигане на цели, съответстващи на Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Генералната дългосрочна цел на Програмата е: да допринесе за устойчивото развитие на община Хитрино чрез определяне на необходимите мерки за изграждане и реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците в общината, като елемент на регионалната система за управление на отпадъците в регион Шумен, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците.

Генералната стратегическа цел в сферата на управление на отпадъците е:

Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива

Стратегическите цели, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната цел, са:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;

Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

За постигането на стратегическите цели са разработени подпрограми с мерки, съдържащи План за действие, в който са посочени основните дейности, отговорните институции и възможните източници за финансиране за осигуряване изпълнението на Програмата за периода 2021 -2028 г. и индикатори за оценка степента на изпълнение на заложените мерки в подпрограмите.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ С ПОДПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ

В рамките на Програмата за управление на отпадъците на община Хитрино за периода 2021 -2028 г. са разработени подпрограми, които чрез мерките, включени в тях, водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на четирите стратегически цели.

Всяка от подпрограмите съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания на националното законодателство и оперативни цели; развитие в разглежданата област; резултатите, които общината е постигнала до момента; ключови резултати, които се очакват от изпълнението на подпрограмата.

Всяка подпрограма съдържа План за действие, в който в табличен вид са посочени предвидените дейности (мерки) за постигане на оперативните и стратегически цели, срок за реализация, очакваните резултати, отговорните институции, възможните източници за финансиране за осигуряване на изпълнението ѝ и индикатори за оценка степента на изпълнение на заложените мерки в подпрограмата.

В зависимост от спецификата на съответната подпрограма са предвидени инвестиционни и неинвестиционни („меки“) мерки.

Стратегическа цел	Подпрограма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци, включително и предотвратяване образуването на хранителни отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци	Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. и управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

**ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ,
ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА
ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**

**5.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА
ОТПАДЪЦИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА
ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ**

▪ ***Въведение и основни положения***

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. За втори път в България такава програма е разработена в рамките на Националния план за управление на отпадъците /НПУО/ 2021-2028 г.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на Общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Мярката е необходима поради все по-голямото нарастване на образуването на отпадъците, както на национално, така и на световно ниво. Образуването на отпадъци е все по-голям нарастващ проблем, който оказва значително негативно влияние към околната среда и към здравословното състояние на хората, за който следва да се предприемат конкретни мерки за ограничаването му.

Предотвратяването на образуването на отпадъците цели да допринесе за намаляване негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци.

Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане изпълнението им.

▪ ***Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците***

Според ЗУО "Отпадък" е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. Съгласно Директива 2008/98/ЕО, под предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира: *Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:*

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на*

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;

- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Предотвратяването на образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията за управление на отпадъците, която изисква дейностите с отпадъците да се извършват в следната последователност:

- предотвратяване на образуването на отпадъци;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране (материално оползотворяване);
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане.

С оглед поясняване на определението за „предотвратяване на образуването на отпадъци“ и включените в него компоненти, можем да специфицираме предотвратяването като количествено и качествено предотвратяване на образуването на отпадъци и предотвратяване още във фазата на проектиране на продуктите, преди тяхното производство.

Количествено и качествено предотвратяване

Докато намаляването на количествата образувани отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците.

Предотвратяване още във фазата на проектиране на продуктите, преди тяхното производство

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали - добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат. В този смисъл мерки, предприети във фазата на дизайна и пред-дизайна, биха имали по-голям положителен ефект. Предотвратяване по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на вземане на техническите решения при проектиране. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на икономически показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и пр., както и използване на технологии, изискващи по-малко материали, влагане на по-малко опасни субстанции, по-малко опаковки, по-рядко преместване и по-малко складиране.

Предотвратяването на отпадъците има и съществен принос за необходимия преход към ефективно използване на ресурсите. Увеличаването на времето на ползване на продуктите или многократната употреба на продукти, които обичайно се изхвърлят след единствената им употреба, биха имали като резултат намалено използване на природните ресурси, от които се произведени, а не само предотвратяване на вредното въздействие върху околната среда от изхвърлянето на повече отпадъци, вследствие на по-кратката употреба на тези продукти. С оглед на това, предприемането на мерки за предотвратяване на отпадъците допринася за постигане на европейските и национални цели за ефективно използване на ресурсите.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Този преход обаче трябва да бъде направен така, че да не води до намаляване на благосъстоянието и на икономическия растеж. Тоест не става въпрос за това да има конкуренция на екологичните и икономическите политики, а да се използва икономиката за постигане на екологичните изисквания.

▪ ***Цел на общинската подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъци***

Прекъсването на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата, е основна цел в областта на политиката по околната среда. Този принцип за устойчиво развитие представлява не само ориентир за държавни действия, но е и мерило за решенията на икономиката и обществото. В областта на управление на отпадъците и разработената Национална програма за предотвратяване на отпадъците, тази цел намира изражение в прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъците.

Целите на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъци на община Хитрино могат да се обобщят в следните групи:

Стратегическа цел подпомагана от оперативни цели, чието изпълнение се постига чрез пакет от мерки. Тези цели кореспондират с националните цели за предотвратяване на отпадъците.

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел на Програмата за предотвратяване на образуването на отпадъците в община Хитрино е: Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Постигането на посочите цели изисква целенасочена общинска политика, чрез прилагането на мерки, които да доведат до прекъсването на връзката между икономическото развитие и въздействието върху околната среда, свързано с образуването на отпадъци. Под мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци трябва да се разбира всяка мярка, която се предприема преди едно вещество, материал или продукт да се превърне в отпадък и която допринася за това да се намали количеството отпадъци и тяхното вредно въздействие върху човека и природата или съдържанието на вредни вещества в отпадъците.

Оперативната цел на Подпрограмата за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци в община Хитрино е: Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

- *Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките*

На този етап в Община Хитрино не са разработвани или прилагани конкретни мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и/или ако е имало такива, то те са били косвени или несъзнателно изпълнявани. Това е така поради факта, че досега националното законодателство не е вменявало такива изисквания на местната власт и не са били разработвани документи с указания за прилагане на мерки.

По-долу са разгледани мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, като за всяка мярка, включена в Подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци на община Хитрино е посочена същността на мярката, възможностите за бъдещо прилагане и са представени възможните индикатори за проследяване изпълнението на мярката.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“ По смисъла на Регламент (ЕО) № 178/2002 „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в член 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва: фуражи; живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека; растения преди прибиране на реколтата; медицински продукти; козметични средства; тютюн и тютюневи изделия; наркотични или психотропни вещества и остатъчни вещества и замърсители.“

В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. публични институции, домакинства и бизнес.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;

- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

- повишаване на информираността на различни целеви групи (НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

▪ ***План за действие към Подпрограмата за предотвратяване на образуването на отпадъци, включително и хранителните отпадъци***

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига - първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване									
ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ Подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци									
Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
							текущи	целиви	
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда	Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.	Проектиране и изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци, съгласно приложение № 8 от НПУО 2021-2028	100 000	ОПОС 2021-2027 Общински бюджет Отчислени по чл.64 от ЗУО	2021-2028	Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез осигуряване на допълнителен капацитет за разделно събиране и рециклиране на биоразградими и хранителни отпадъци	Ежегодни мерки и дейности за разделно събиране на тези отпадъци	Изградена инсталация	РСУО Шумен Община
		Проект, стимулиращ домашното компостиране чрез безвъзмездно предоставяне на домакинствата на съдове за домашно компостиране на растителни и хранителни отпадъци	10	ОПОС 2021-2027; Общински бюджет ПУДООС	2022-2028	Предотвратени биоотпадъци чрез компостиране на място	Ежегодно - брой домакинства, прилагачи домашно компостиране	Брой домакинства прилагачи домашно компостиране в края на 2027г.	Община Хитрино Домакинства, прилагачи домашно компостиране
		Определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за тези данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, дрехи, домакински уреди, мебели и др.) и оттам до предотвратяване на отпадъци			2022-2028	Осигурени стимули за лицата, предоставящи услуги, водещи до предотвратяване на отпадъци	Етапи на подготовка и приемане на промени в наредбата за определяне на размера на местните данъци	Приети промени в наредбата	Общински съвет Хитрино Община
		Провеждане на целенасочени	3	Общински	2022-2028	Гражданите и	Брой	До 2027 г. са	Община

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

	кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по предотвратяване на отпадъци		бюджет		фирмите са запознати с ползите от предотвратяване на отпадъците	реализирани кампании	проведени поне три кампании	
	Насърчаване на населението към използване на опаковки за многократна употреба, чрез обвързване с ТБО и информационни кампании	2	Общински бюджет	2022-2028	Проведени информационни кампании от ООп с включена тематика по предотвратяване на отпадъци	Брой реализирани информационни кампании		Община Хитрино
	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на мерки за „електронно управление“ в администрацията	1	Общински бюджет	2022-2028	Предотвратени отпадъци от офис хартия и съпътстващи консумативи, материали и услуги	Изпълнен проект за електронно управление		Община Хитрино
	Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена	1	Общински бюджет	2021-2028	Предотвратени битови отпадъци от общински звена	Брой разработени планове/ Изпълнени мерки		Община Хитрино
Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци								
Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.	Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	2	Програма за околна среда 2021-2027	2021-2028	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой изпълнени проекти		Община Хитрино
	Изпълнение на мерките за предотвратяване на образуването от хранителните отпадъци от общината в т.ч. в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия др	1	Общински бюджет	2021-2028	Предотвратени хранителни отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	Брой изпълнени мерки		Община Хитрино

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

		Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	5	Програма за храни и/или основно материално подпомагане 2021-2027 Хранителна банка	2021-2028	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита и др. дейности	Брой изпълнени проекти		АСП, БЧК Община Хитрино
		Изпълнение на кампании за разясняване и предоставяне на информация за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти	3	Общински бюджет	2021-2028	Гражданите и бизнеса да са запознати с ползите от предотвратяване образуването на хранителни отпадъци	Брой реализирани кампании		Община Хитрино

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

5.2 ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

▪ *Въведение и основни положения*

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо.

Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването.

Въвеждането на разделно събиране, при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събираните фракции. Прилагането на схеми за разделно събиране от една страна ще бъде организирано на база на принципа „отговорност на производителите”, като задължение на производителите и вносителите на стоки, след крайната употреба, на които се образуват масово разпространени отпадъци, и плащащи продуктови такси на фирми по оползотворяване. От друга страна стои като задължение на общините да организират системи за разделно събиране на отпадъците.

Приоритет ще има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:

- отпадъци от опаковки и други битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- неизползвани дрехи, текстил и обувки;
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения;
- биоразградими отпадъци от домакинствата, заведенията за обществено хранене и от поддръжка на обществени зелени площи;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО, определени в НПУО 2014-2020 г. предвиждаха до 1 януари 2020 г. най-малко 50 на сто от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло да бъде включено в подготовка за повторна

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

употреба и рециклиране на отпадъчни материали. Целта се оказа амбициозна и малко общини успяха да я достигнат в рамките на програмния период.

Новите цели за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- ▶ до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- ▶ до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- ▶ до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- ▶ до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

В подпрограмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

Необходимо е да се осигури на РСУО Шумен инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци.

„Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от подпрограмата до 2030 г. минимум 60% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

▪ ***Цел на подпрограмата***

Стратегическата цел

Намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци.

Оперативната цел е подобряване на управлението на всички видове отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци, подлежащи на закриване и неотговарящи на изискванията.

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за изпълнението ѝ. Те целят улесняване на местната администрация при изпълнението на задълженията ѝ, като поставят ясни и точни правила за това.

▪ ***Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки***

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

И при двата варианта Община Хитрино е предприела мерки, чрез въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци, чрез сътрудничество с организация по оползотворяване /Ооп/, като и има сключен договор с оператор за предварително третиране на потока битови отпадъци в претоварна станция с. Близнаци, общ. Хитрино.

Въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации. На територията на община Хитрино функционират площадки за приемане на тези отпадъчни потоци, експлоатирани от частни фирми на пазарен принцип, чрез които също се събират разделно тези отпадъци.

Осъществяват се информационни кампании, за да се мотивира населението за по-активно включване в системите за разделно събиране на отпадъците;

В настоящата подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигане на оперативната цел на подпрограмата, но са тематично отнесени в други подпрограми в рамките на Програмата за управление на отпадъците, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели. Пряко отношение към постигане на набелязаните цели на настоящата подпрограма са мерките от другите подпрограми, свързани с:

- осъществяване на постоянни информационни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъците и за насърчаване на населението и юридическите лица да събират разделно отпадъците;

- внедряване в общината на електронна информационна система за отпадъците, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. за разделно събирането и за предадените за рециклиране отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метал, в т.ч. за проследяване на степента на постигане на целите;

- подобряване на контрола от страна на общината за спазване на изискванията от задължените лица относно разделното събиране на битови отпадъци;

- обучителни мерки за поддържане и подобряване на капацитета на общинската администрация.

- ***План за действие към подпрограмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци***

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци									
ПОДПРОГРАМА за достигане целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци									
Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
			<i>хил.лв</i>				<i>индикатор</i>	<i>текущ /целеви</i>	<i>Водеца и партньор</i>
Намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Подобряване на управлението на битовите отпадъци, намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци, подлежащи на закриване и неотговарящи на изискванията	Изграждане на инсталации за рециклиране на разделно събрани отпадъци (различни от биоотпадъци, опасни и производствени)		ПУДООС, Програма за околна среда 2021-2027 г	2021-2028	Брой изградени инсталации за рециклиране на разделно събрани отпадъци (различни от биоотпадъци, опасни и производствени)		0/1	РУСО/ Община Хитрино
		Провеждане на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките	2	Програма за околна среда 2021-2027 г.	2021-2028	Информирани граждани и фирми за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци		0/7	Община Хитрино
		Изготвяне на морфологичен анализ на отпадъците в община Хитрино	5	ПУДООС	2021-2027	Актуален анализ на отпадъците	Изготвен морфологичен анализ на отпадъците	0/1	Община Хитрино
		Прилагане на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови отпадъци при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметките на общината	-	Общински бюджет	2021-2028	Приложение на принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Променена Наредба относно новите изисквания на ЗМДТ	1	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки Община Хитрино

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

		Провеждане на кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали	2	Общински бюджет	2021-2028	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Брой проведени ежегодни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	7	Община Хитрино
--	--	---	---	-----------------	-----------	---	--	---	-------------------

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

5.3 ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

▪ *Въведение и основни положения*

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда.

Оперативната цел е достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.

▪ *Анализ и описание на съществуващото състояние*

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот.

Задълженията към местната администрация са събиране и третиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности, образувани от домакинствата. За изпълнение на целите от възложителите на строително-монтажни работи се изисква да

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

изготвят и представят за одобрение в Общинската администрация планове за управление на строителните отпадъци по време на извършването на процесите на строителство, както и след това.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по програмата са свързани с изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Анализите на строителните отпадъци, изготвени в процеса на разработването на НПУО 2021-2028 г., потвърдиха необходимостта от тези инсталации. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията (ПКИП) за програмния период 2021-2027 г. Възможно е и публично-частно партньорство между бизнеса и общините, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

Реализацията на мерките и действията, включени в тази подпрограма, както и на част от планираните мерки, включени в други програми от НПУО 2021-2028 г., но допринасящи за изпълнение на целите и на настоящата програма, гарантира изпълнението на амбициозните цели за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради.

В законодателството няма поставени конкретни изисквания за изграждане от страна на Общината на площадки за третиране на тези отпадъци, но същевременно с това изискванията за третирането им са такива, че ако няма наличието на изградени площадки от частни лица, които и Общината да ползва, то тя, за да изпълни задълженията си е длъжна да изгради своя собствена и/или да привлече инвестиции на територията си.

Както в ЗУО, така и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е определена йерархия при управлението и третирането на отпадъците. В случая при строителните отпадъци се прилага следният йерархичен ред:

- предотвратяване;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени;
- оползотворяване в обратни насипи;
- оползотворяване за получаване на енергия от строителни отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени;
- обезвреждане на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по начините, упоменати в т. 1 - 5.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно - на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо - при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Целта на плановете за управление на строителните отпадъци е да се следи и контролира изпълнение на законодателството и постигането на заложените цели в него.

Достигането на целите за третиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез изграждане на необходимата инфраструктура за това.

- *План за действие към подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради*

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци									
ПОДПРОГРАМА за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради									
Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
			<i>хил.лв</i>				<i>индикатор</i>	<i>текущ /целеви</i>	<i>Водеща и партньор</i>
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.	Включване в тръжните документи за строителство на сгради, пътища, други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали		Бюджет на възложителите на обществени поръчки	2021-2028	Влагане в строителството на сгради на рециклирани строителни материали	1. % в сгради; 2. % в пътища; 3. % в друга техническа инфраструктура	1 - 2,5%; 2 - 10%; 3 - 8%	Община Хитрино
		Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи		Бюджет на възложителите на обществени поръчки	2021-2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	12%	Община Хитрино
		Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци при доказана необходимост		Програма за околна среда 2021-2027 г.	2021-2027	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Брой изпълнени проекти за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	0/1	Община Хитрино
		Изпълнение на проект за системи, съоръжения и инсталации за селективно азрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали на		Програма за околна среда 2021-2027 г.	2021-2027	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изградени системи, съоръжения и инсталации	0/1	Община Хитрино

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

		територията на РСУО Шумен							
--	--	------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

5.4. ПОДПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ, В Т.Ч. И Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

▪ ***Въведение и основни положения***

Управлението на специфични потоци масово разпространени отпадъци е вменено задължение за всяка местна администрация.

В законодателството са поставени цели за достигане на разделното събиране и рециклиране на различните видове отпадъци, което е на национално ниво, основно насочено към организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно.

Целите не могат да се постигнат без съдействието на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата.

Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и са поставени условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Кмета на Общината е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

▪ ***Цели на подпрограмата***

Стратегическата цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

▪ ***Анализ и описание на съществуващото състояние***

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци.

- Отпадъци от опаковки;
- ИУМПС (Излезли от употреба моторни превозни средства);
- ИУЕЕО (Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване);
- Отпадъчни масла и нефтопродукти;
- Отпадъци от гуми;
- Отпадъци от батерии и акумулатори.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми, и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Таблица № 1 Цели за масово разпространени отпадъци

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от опаковки</u>	<p>До 2025 г.:</p> <p>65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алюминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75%</p> <p>До 2030 г.:</p> <p>70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алюминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%</p>
<u>ИУМПС</u>	<p>Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС</p> <p>Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС</p>
<u>ИУЕЕО</u>	<p>Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години</p>

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от отработени масла</u>	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
<u>Отпадъци от гуми</u>	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
<u>Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
<u>Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
<u>Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори</u>	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер.

Тук се включват и мерките от подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години са представени в таблицата по-горе. В допълнение към целите по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки, ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/904 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, като част от приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

На европейско ниво се прие и РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2019/665 НА КОМИСИЯТА за докладване на данни за отпадъците от опаковки, които страната ни трябва да прилага.

Необходимо е да се подобрят и разширят системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, предвид нарастването на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, както и специфичните цели за разделно събиране на пластмасовите бутилки за еднократна употреба до 3 литра.

Община Хитрино следва да фокусира вниманието си върху прилагашите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (нараснали количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за третиране на битовите отпадъци поради намалени количества битови отпадъци, извозването и третирането на които общината трябва да финансира.

На територията на Община Хитрино е въведена система за разделно събиране на отпадъци, чрез сътрудничество с организация по оползотворяване /Ооп/.

Сключен е и договор с оператор за предварително третиране на потока битови отпадъци в претоварна станция с. Близнаци, общ. Хитрино.

По Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки Общината е изпълнила задълженията си, чрез сключване на Договор с организация по оползотворяване и въвеждане на двуконтейнерна цветна система за разделно събиране на отпадъците.

- *План за действие към подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци*

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци									
ПОДПРОГРАМА за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци									
Стратегическа цел	Оперативна цел	Деятности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
			<i>хил.лв</i>				<i>индикатор</i>	<i>текущ / целеви</i>	<i>Водеца и партньор</i>
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци	Провеждане на кампании сред населението за предаване на масово разпространени отпадъци	2	Общински бюджет, ООп	2021-2028	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО	Брой проведени кампании	Повишена информираност на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община Хитрино, ОО
		Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и изготвяне на годишна справка за количества отпадъци		Общински бюджет, ООп	2021-2028	Прозрачност и информиране на обществеността относно управлението на МРО	Публикуване на информация	Информирани на населението	Община Хитрино, ОО
		Сключване на договори за разделно събиране на ОО и МРО		Общински бюджет	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Сключен договор	Повишаване количествата разделно събрани отпадъци от опаковки и МРО.	Община Хитрино
		Оптимизиране на системите за разделно събиране на МРО		ООп	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за населението	Община Хитрино , ОО
		Увеличаване на контрола от страна на общината, относно спазването на забраната за изхвърляне на МРО на нерегламентирани за целта места		Общински бюджет	2021-2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община Хитрино

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Подпрограмма/ Раздел за управление на опаковките и отпадъците от опаковки								
	Съдействие на община Хитрино при провеждане на широка национална информационна кампания за предотвратяване отпадъците от опаковки, разделно събиране и рециклирането им		Общински бюджет	2021-2028	предотвратява не на отпадъците от опаковки	Брой проведени кампании	Информирани и мотивирани население и бизнес за действия по предотвратяване на отпадъците от опаковки и подобряване на разделното събиране	Община Хитрино
	Въвеждане от община Хитрино в наредбата по чл.22 от ЗУО на изисквания за търговските и други подобни обекти за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали, и осъществяване на контрол и налагане на предписания/глоби в съответствие с предвиденото в наредбите по чл. 22 от ЗУО		Общински бюджет	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Променена Наредба по чл. 22 от ЗУО	Всички задължени търговски и други подобни обекти прилагат изискванията за разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси, дърво и метали, вкл. отпадъци от опаковки от същите материали	Община Хитрино

ЦЕЛ 3: НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

5.5 ПОДПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

▪ ***Въведение и основно положение***

Подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци включва мерки за достигане на Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци от НПУО 2020-2028 г.

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и "меки" мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към изграждане на площадкова инфраструктура за битови отпадъци, закриване и рекултивация на общински депа, третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките” мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура

- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа

- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците

- ще бъде осигурена инфраструктура за оползотворяване на утайките от ЛПСОВ, намаляване на емисиите на парникови газове и ще бъде изградена и функционираща електронна система за предлаганите продукти от третирани утайки от ПСОВ за употреба в земеделието и за рекултивация на нарушени терени

- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците

- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци

- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол и трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

▪ ***Цели на подпрограмата***

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативната цел е изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци

▪ ***Анализ и описание на съществуващото състояние***

В Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят депа за битови отпадъци, допълнителни клетки и довеждаща инфраструктура (представен в приложение 9 към НПУО 2021-2028 г) е включена РСУО Шумен.

▪ ***План за действие към подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци***

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци									
Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци									
Стратегическа цел	Оперативна цел	Цейности /мерки/	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
							текущи	цели	
Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци	Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци	Проектиране и изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци, съгласно приложение № 8 от НПУО 2021-2028	200 000	ОПОС 2021-2027 Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО	2021-2028	Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез осигуряване на допълнителен капацитет за разделно събиране и рециклиране на биоразградими и хранителни отпадъци	Ежегодни мерки и дейности за разделно събиране на тези отпадъци	Изградена инсталация	РСУО Шумен Община Хитрино
		Изпълнение на проект за устойчиво управление на излезлите от употреба препарати за растителна защита, временно съхранявани на общинска територия	500	Държавен бюджет	2021 - 2028	Изнесени за обезвреждане в оторизирани съоръжения извън страната отпадъците от препарати за растителна защита, които се съхраняват временно в общински складове	Брой изпълнявани проекти	1	Община Хитрино
		Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места	20	Общински бюджет	2021 - 2028	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентирани замърсявания	% или брой намаление нерегламентирани замърсявания	Община Хитрино

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

		Сметосъбиране, сметоизвозване на битови отпадъци до претоварната станция депо	3000	Общинск и бюджет	2021 - 2028	Управление на отпадъците	Брой години поддържана услуга	8	Община Хитрино
		Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	2	Общински бюджет	2021 - 2028	Предотвръщане на замърсявания	Брой години поддържана услуга	8	Община Хитрино
		Създаване на общинска система за разделно събиране на опасните отпадъци от бита	100	Общински Бюджет Програма за околна среда 2021-2027 г.	2021 - 2028	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Създадена система за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	1	Община Хитрино

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

6. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

На национално ниво главният стратегически план, от който произхожда настоящата програма е Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Националният план за управление на отпадъците има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Съгласно Закона за управление на отпадъците, Общинските програми за управление на отпадъците трябва да отговарят и да са съобразени със структурата, целите и предвижданията на Националния план, както и да съвпадат с неговия планов период.

За ефективното стратегическото планиране на общинско ниво съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася да бъде проследена съвместимостта на целите в отделните програмни документи, за да се избегнат противоречия и несъответствия, които са предпоставка за неефективно изпълнение и непостигане на заложените цели и резултати.

Програмата за управление на отпадъците е и елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната, поради което при разработването ѝ е проследена взаимовръзката на тази програма с други програмни документи с цел координация и съвместяване и с цел постигане на синергичен ефект от изпълнението им.

При разработване на програмата са взети предвид анализите и предвижданията, заложените цели и предвидените мерки за постигането им в следните стратегически документи в сектор отпадъци: „Нова стратегическа програма на ЕС за периода 2019—2024 г.“ Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020-2030 г.; Национален план за управление на отпадъците 2021-2028, Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци (НППОО), Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г., Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г., Актуализиран национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители 2012-2020 г., Трети национален план за изменение на климата 2013-2020 г.

Предвидените мерки в отделните подпрограми, заложените срокове, средства и източници на финансиране, отговорни институции в плана за действие са съобразени и синхронизирани и с предвижданията, приоритетите, целите, мерките на следните стратегически документи на регионално и общинско ниво, които са относими и приложими за община Хитрино: Национална програма за развитие България 2030 г., Интегрирана

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

териториална стратегия за развитие на Североизточния регион; План за интегрирано развитие на община Хитрино за периода 2021-2027 г.

Заложеният финансов ресурс, необходим за реализиране на програмата, както и възможните източници на финансиране са предвидени с оглед периода на програмиране 2021- 2028 г. и възможностите за ползване на средства от европейските структурни и кохезионни фондове.

Възможност за реализиране на основните приоритети са залегнали в следните стратегическите документи за регионално развитие:

- **Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.**

Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСП) на Североизточен регион за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегията е разработена в съответствие с Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.

С реализирането на настоящия проект ще се допринесе за изпълнението на заложеният в ИТС СИР 2021– 2027 г.:

Стратегически приоритет 3: “Териториално развитие и сближаване и осигуряване на устойчива околна среда”

Ориентирана е към намаляване на съблюдаване принципа на устойчиво развитие и намаляване на консумацията на енергия и суровини.

Специфична цел 3.3. „Запазване и подобряване качеството на околната среда“

В рамките на тази специфична цел ще се реализират мерки за изграждането на качествена селищна и градска среда, гарантираща благоприятно социално-икономическо и екологическо развитие и достоен жизнен стандарт. Ще се оптимизира събирането и третирането на отпадъци и ще бъдат внедрявани съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на биоразградимите отпадъци с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба и др.

Като инструмент за изпълнение на приоритетите, заложените дейности и мерки в ИТС ще спомогнат за фокусиране на усилията за социално-икономическо и екологично развитие на Североизточен регион като интегрирана териториална общност.

- **Областна стратегия за развитие (ОСР) на област Шумен 2014 – 2020 г.**

Областната стратегия за развитие (ОСР) на област Шумен е средносрочен документ за стратегическо планиране на регионалното развитие на областта, който се разработва в съответствие с регионалния план за развитие на Североизточния район от ниво 2. С областната стратегия за развитие се определят целите и приоритетите за устойчиво интегрирано регионално развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциала на областта.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

С реализацията на настоящия проект ще се постигнат заложените в Областната стратегия за развитие на област Шумен 2014 – 2020 г.:

Стратегическа цел 1. Устойчиво повишаване икономическата жизненост на област Шумен чрез активиране на местния потенциал и подобряване на екологичните условия.

Идентифицирана, за да адресира основните потребности и потенциал за развитие на област Шумен, свързани с липсата на конкурентоспособност на областната икономика и нейното по-слабо представяне в СИ район и страната. Освен създаване на по-добра бизнес среда и привличане на инвестиции в съществуващите икономически активности, областта следва да мобилизира и включи специфичния си потенциал и фактори на растеж, както и да подобри тяхното качество. Сред недостатъчно добре оползотворените ресурси, които са и носители на регионално развитие, са природните ресурси и културното наследство. Необходимо е да се приложат мерки за ефективното използване и валоризиране на тези специфични потенциали във всички части на областта, при същевременно опазване на околната среда и подобряване на екологичните условия.

Приоритет 1.3. Подобряване на екологичните условия чрез щадящо използване на териториалните ресурси и опазване на околната среда

Специфична цел 2. Опазване на околната среда и биоразнообразието

Тази специфична цел е насочена към гарантирането на условия за опазване и подобряване на околната среда, адаптирането ѝ към настъпващите климатични промени и опазване на биоразнообразието. Едновременно с ефективното и щадящо използване на териториалните ресурси, следва да се продължи изпълнението на мерките и дейностите по възстановяване на съществуващата и изграждането на нова екологична инфраструктура – водоснабдителни и канализационни мрежи, пречиствателни станции за отпадни води и депа за отпадъци. Като една от слабите страни за областта се отбелязва именно недостатъчната изграденост и ефективност на тези системи. Екологичното измерение в изпълнението на старателгията е от основно значение както за запазването на природните ресурси, така и за недопускането на замърсявания, които могат да имат отрицателно въздействие върху здравето на хората и останалите живи организми, от които зависи баланса на местните екосистеми.

▪ **План за интегрирано развитие на Община Хитрино за периода 2021 – 2027 г.**

Планът за интегрирано развитие на община Хитрино (ПИРО) се намира и в пряка връзка с Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., като тя има водеща роля в обвързването на приоритетите на оперативната програма за развитие на регионите за следващия програмен период 2021-2027 г. с документите за стратегическо регионално развитие и пространствено планиране. Целите и приоритетите на ПИРО се определят в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като се обвързват с постигането на резултати за територията на общината. Целите на плана отразяват местните потенциали за развитие и се съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на общината.

Визията на ПИРО е „Община Хитрино – територия с интелигентен и устойчив растеж, чиста околна среда и висок местен потенциал за интегрирано и динамично развитие“.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Настоящата програма ще спомогне за да се постигнат заложените в Плана за интегрирано развитие на община Хитрино за периода 2021 – 2027 г.

- *Стратегическа цел 1* – Динамично развитие на местната икономика, инфраструктура и устойчиво селско стопанство с грижа за околната среда и доходите на хората;

*В приоритет 1 са събрани група от местни проблеми, чието решаване ще подпомогне изпълнението на **Стратегическа цел 1** в ПИРО.* Решаването на дефинираните основни проблеми в П1, свързани предимно с икономическото развитие на общината и опазването на околната среда ще се осъществи през призмата на различни секторни политики: енергетика, транспорт, екология, заетост, селско стопанство, в т.ч. и чрез прилагането на интегриран териториален подход и постигането на следните специфични цели и мерки:

Специфична цел 1.1. Развитие на физическа, техническа, транспортна, обществена и бизнес инфраструктура, цифровизация¹ и подобряване на свързаността.

Мярка 1.1.1. По-модерна и развита физическа, транспортна и обществена инфраструктура за хората и бизнеса

1. Дейност: Инвестиции в инфраструктура и дейности по сметосъбиране и управление на отпадъците. (2021-2027)
  - Проект 1: Закупуване на съдове за домашно компостиране; (2021-2023)
  - Проект 2: Закупуване на контейнери за разделно събиране на отпадъците (2021-2025)
  - Проект 3: Съвместен/и проект/и с други общини за изграждане на инфраструктура и дейности по управление на отпадъците в територии по ЗБР и обекти на културно-историческото наследство. (2021-2027)

Развитието и модернизацията на инфраструктурата за управление на отпадъците е от определящо значение за увеличаване инвестиционната атрактивност и конкурентоспособност на общината. Тя има и важно значение за подобряване на условията на живот в общината. Проектите за развитие и модернизация на инфраструктурата се оценяват за тяхното въздействие върху околната среда, което е от особена важност за прилагане принципите на устойчивото развитие.

▪ Програма за опазване на околната среда на община Хитрино 2021 – 2028 г.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на гражданите, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентирани икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

Решаването на възникналите екологични проблеми се основава на принципите за устойчиво развитие, предотвратяване на замърсяванията, последващо отстраняване на възникналите вреди, прозрачност в процеса на вземане на решения, съхраняване на

---

¹ Преход от аналогови към цифрови комуникационни системи

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

биоразнообразието и приоритетните местообитания за идните поколения и търсене на отговорност от замърсяващите околната среда граждани, производители и потребители.

Визията за бъдещото развитие и състояние на Община Хитрино съвпада с визията заложена в Плана за интегрирано развитие на общината: „Община Хитрино – територия с интелигентен и устойчив растеж, чиста околна среда и висок местен потенциал за интегрирано и динамично развитие“.

Настоящата програма за управление на отпадъците е неразделна част от Програмата за опазване на околната среда на община Хитрино.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

7. СИСТЕМА ЗА ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Програмата за управление на отпадъците е динамичен документ, за който е необходимо да бъде организирано наблюдението на изпълнението ѝ, с цел реализиране и достигане на всички заложен мерки и цели.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА Общинският съвет е органът, който приема стратегии, прогнози, програми и планове за развитие на общината, които отразяват националните и европейските политики за развитие на местните общности. В изпълнение на това правомощие се разработва и приема и настоящата програма, като освен приемането ѝ следва да се обезпечи и процеса на нейното изпълнение и отчитане, както и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми в процеса на реализация на мерките и при необходимост извършване на актуализация.

Изпълнението на програмата изисква да се следи за спазване на заложените мерки и цели, както в програмата, така и в подпрограмите към нея и да се отчитат, съгласно определените индикатори за изпълнение на конкретните дейности.

При отклонение от приетите мерки и цели е необходимо да се докладва това на ръководството и своевременно да се предприемат коригиращи мерки.

Наблюдението и изпълнението на ПУО е отговорност на кмета на общината, който определя в обхвата на администрацията звено, което да отговаря за събирането и обработването на информацията в процеса на изпълнението на мерките по програмата, както и за изготвянето на годишни отчети.

Изпълнението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява от заместник-кмет с ресор “Строителство и устройство на територията, екология, енергетика и водоснабдяване, проекти със средства на Европейския съюз“ и от специализираната дирекция която отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Информацията, свързана с текущото наблюдение на изпълнението на всички мерки от ПУО ще се събира и обобщава на годишна база от специализираната дирекция на Община Хитрино. За целите на системата за отчет и контрол на изпълнението на мерките от програмите на ПУО, Дирекцията ежегодно ще систематизира и обобщава в доклад напредъка по изпълнение на мерките до края на месец март на годината, следваща отчетната година.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

▪ **Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците**

Съобразно Закона за управление на отпадъците, органът който одобрява и контролира Общинските програми за управление на отпадъците е Общинския съвет на съответната администрация.

Съгласно чл.52 от ЗУО ежегодно кмета на Общината, внася в Общинските съвет, Отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение.

Годишният отчет ще се публикува на официалната страница на общината за информизиране на обществеността и заинтересованите страни.

Съобразно с изискванията е необходимо ежегодно да се събира информация, обобщава и представя пред общински съвет за изпълнението на програмата и плановете за действие към подпрограмите.

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

▪ **Процедура за актуализация на програмата**

Съгласно чл. 52, ал. 3, т. 2 от ЗУО, Програмата за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия:

- в резултат от въздействието на „външни“ фактори - например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;

- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори, въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

В случай на възникване на някои от горните обстоятелства е необходимо програмата да бъде актуализирана.

Актуализация на настоящата програма се извършва по същият начин, както разработването на нова такава.

8. ПРИЛОЖЕНИЯ

8.1. Анализи на състоянието на управлението на отпадъците:

8.1.1. Анализ и оценка на действащото законодателство и програмни документи

8.1.2. Анализ на отпадъците

8.1.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъци

8.1.4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците, с акцент върху контролните функции

8.1.5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

8.1.6. Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

8.1.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

8.2. Прогнози

8.1. АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

8.1.1. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ

Анализът на действащото законодателство и програмни документи има за цел да установи в каква степен националното законодателство се прилага на местно ниво, също така да се установи дали то е приложимо към дейността на съответната общинска администрация, или има необходимост от промяна на местните нормативни документи.

Той проследява приложимостта на законодателството към документите и изискванията на местно ниво, както необходимостта от промяна в тях, необходими действия за изпълнението им, необходимост от разработване на допълнителни нормативни документи, програми и стратегии на местно ниво.

▪ Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- проучване на национални нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците и действащата нормативна уредба в община Хитрино в областта на управление на отпадъците;
- проучване на стратегически и програмни документи на национално и общинско ниво относно управлението на отпадъците;
- проучване на отчетите за напредъка на изпълнението на програмните документи, свързани с управлението на отпадъците, на Общината пред Общински съвет Хитрино.

За по - точно определяне на степента на приложимост на нормативните документи в Община Хитрино е направена сравнителна оценка на националното законодателство с прилаганите мерки от страна на администрацията за изпълнението им, степен на изпълнение и/или пречки за неизпълнение и неприложимост на законодателството, разработени на местно ниво Наредби за спазване на изискванията и др., както следва:

Анализ на национална нормативна рамка. Изисквания. Приложимост.

Република България е член на Европейския съюз и спазва и прилага общата политика на ЕС, свързана с околната среда, която включва и отпадъците като фактор, влияещ върху състоянието ѝ. Европейските стратегически документи от последните години променят

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

философията и подхода към отпадъците - от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. В тази връзка и законодателството на Съюза в сектора търпи бурно развитие, като от по-общи разпоредби през 70-те години, целящи намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, днешният законодателен пакет съдържа конкретни изисквания и количествени цели за намаляване депонирането на отпадъци, за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци и за предотвратяване образуването на отпадъци.

Основният нормативен документ в сектор „Отпадъци“ е Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви, известен също като Рамковата директива за отпадъците или РДО.

Преработената Рамкова директива за отпадъците се прилага от 12 Декември 2010 г. и въвежда нови разпоредби с цел стимулиране на предотвратяването на образуване на отпадъци и рециклирането като част от йерархията на отпадъците, изясняването на ключови понятия, като дефинициите за отпадък, оползотворяване и обезвреждане, както и установяване на подходящи процедури, приложими за странични продукти и край на отпадъка.

Задача на държавите-членки е да приложат европейското право в областта на околната среда като отчитат спецификите на съответната държава, свързани със законодателството, административни структури, регионални или местни условия или някаква друга причина.

Редица други директиви регулират специфичните потоци от отпадъци - например, отпадъци от титаниев диоксид, опаковки и отпадъци от опаковки, полихлорирани бифенили (ПХБ) и полихлорирани терфенили (ПХТ), отпадъчни батерии и акумулатори, канализационен шлам, излезли от употреба превозни средства (ИУПС), отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО) и ТОЗ (трайни органични замърсители).

Една последна група от директиви регулира операциите по третиране на отпадъците: изгаряне, съвместно изгаряне на отпадъци и депониране на отпадъци чрез заравяне. Регламент (ЕО) № 1013/2006 покрива трансграничните превози на отпадъци.

Задължението на държавите членки за създаване на план за управление на отпадъците е указано в Директива 2008/98/ЕО от 19 ноември 2008 г. за отпадъците, която отмени предходните определени Директиви.

Директивата е приложима спрямо всяко вещество или предмет, които са изхвърлени от своя притежател, или които техният притежател възнамерява или се изисква да изхвърли. Тя не е приложима обаче спрямо газообразните и течни отпадъци или спрямо определени категории отпадъци (например, радиоактивни отпадъци) и други групи отпадъци (отпадъци от миннодобивни индустрии, животински трупове и селскостопански отпадъци, отпадни води).

Съгласно член 13 държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че управлението на отпадъците се изпълнява без да застрашава човешкото здраве, без да уврежда околната среда и по-специално без риск за водите, въздуха, почвите, растенията или животните, без да причинява смущения от шум или миризми и без да засяга по неблагоприятен начин околната извънградска местност или местоположения, представляващи специален интерес.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Други ключови цели на Директивата за управление на отпадъците са изложени в чл. 4 (йерархия на отпадъците) с последващи разпоредби за превенция на отпадъците (член 9) и за повторната употреба, оползотворяване и рециклиране (членове 10 и 11), и изискванията за депониране на отпадъци (член 12).

Йерархията на отпадъците представя общ приоритетен ред на най-добрите цялостни становища за околната среда в законодателството и политиката по отпадъците. Най-висок приоритет се дава на превенцията на отпадъците, следвана от подготовката за повторна употреба, рециклиране или друг вид оползотворяване, напр. оползотворяване за енергийни цели. Оптималното окончателно депониране е в дъното на тази йерархия. Целта на въвеждането на йерархията за отпадъците е да отдели икономическия растеж от негативните въздействия върху околната среда вследствие на използването на природните ресурси и превръщането на ЕС в едно „рециклиращо“ общество.

При планирането на дейностите по управление на отпадъците се прилагат като *критерии за съобразност на предлаганите решения* следните принципи:

- „Предотвратяване“ - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- „Разширена отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“ –лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- „Превантивност“ – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиджани и избягвани на възможно най-ранен етап;
- „Близост“ и „самодостатъчност“ – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза;
- „Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Рамковата директива за отпадъците определя различни форми на третиране, относими към управлението на отпадъците. Тя прави разграничение между оползотворяване (определено като „всяка операция, главният резултат от която е, че отпадъците служат за полезна цел, заменяйки други материали, които иначе биха били използвани, за да изпълняват определена функция, или подготовката на отпадъците за изпълняване на подобна функция, в съоръжението, или в по-широки граници на икономиката“, от рода на рециклиране и изгаряне с оползотворяване на енергия) и депониране (форми на депониране на отпадъци, при които ресурсите на отпадъците не се оползотворяват, от рода на изгаряне без оползотворяване на енергия и депониране).

Превенцията на отпадъците, като ключов стратегически елемент от европейската политика по отпадъците, става все по-важна. Ясно е, че генерираното количество отпадъци нараства всяка година. Тъй като една от основните цели на ЕС е да гарантира икономическия растеж и просперитет, наложително е икономическият растеж да не се ограничава от генерирането на отпадъци. Инициативите за превенция на отпадъците са

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

насочени не само към промишления сектор чрез насърчаване на ползването на по-чиста технология, но и към училищата и частните домакинства чрез кампании за повишаване на осведомеността.

Оползотворяването на отпадъците допринася както за усвояване на ресурсите, съдържащи се в отпадъците, така и за спестяване на непокътнатите природни суровини.

Рамковата директива за отпадъците, както и някои директиви на Европейския съюз за специфичните потоци от отпадъци включват конкретни цели за оползотворяване, рециклиране и повторна употреба.

Като част от пакет от мерки в областта на кръговата икономика Директива (ЕС) 2018/851 изменя Директива 2008/98/ЕО. С нея се определят минимални оперативни изисквания за схемите за разширена отговорност на производителите. Те могат също така да включват организационна отговорност и отговорност за принос за предотвратяване на отпадъците, както и за повторната употреба и рециклируемост на продуктите.

Директивата засилва правилата за предотвратяване на отпадъците. По отношение на генерирането на отпадъци държавите от ЕС трябва да предприемат мерки за:

- подпомагане на устойчиви модели на производство и потребление;
- насърчаване на проектирането, производството и използването на продукти, които са ефективни по отношение на ресурсите, трайни, ремонтируеми, могат да се използват повторно и да бъдат модернизирани;
- целеви продукти, съдържащи суровини от изключителна важност, за да се предотврати превръщането им в отпадъци;
- насърчаване на наличието на резервни части, ръководства с инструкции, техническа информация или други средства, позволяващи ремонта и повторната употреба на продуктите, без да се нарушава качеството и безопасността им;
- намаляване на генерирането на хранителни отпадъци като принос към целта за устойчиво развитие на ООН за намаляване с 50% на глобалните хранителни отпадъци на глава от населението на ниво търговия на дребно и потребители, както и намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г.;
- насърчаване на намаляването на съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите;
- прекратяване на генерирането на морски отпадъци.

С директивата се определят и нови цели за рециклиране на битови отпадъци: до 2025 г. ще трябва да се рециклират най-малко 55% от теглото на битовите отпадъци. Тази цел ще се увеличи на 60% до 2030 г. и 65% до 2035 г.

Държавите от ЕС трябва:

- до 1 януари 2025 г. да установят разделно събиране на текстил и опасни отпадъци, генерирани от домакинствата;
- да гарантират, че до 31 декември 2023 г. биологичните отпадъци се събират отделно или се рециклират при източника (напр. чрез компостиране).

Като цяло целите на ЕС до 2030 г. са отпадъците да се управляват като ресурси и количеството, което е генерирано от населението, да е в състояние на абсолютен спад, депонирането на отпадъци да бъде сведено само до остатъчни отпадъци, за да се предотврати вредата върху околната среда и здравето на човека.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Най-сериозният проблем на България е лошото управление на отпадъците, по който показател страната ни е на едно от последните места сред всички европейски страни.

Над 90% от генерираните отпадъци се депонират, вместо да се оползотворяват. В сравнение с други страни, които прилагат все по-модерните технологии на оползотворяване и рециклиране на отпадъците, в България този процес едва сега стартира. За отбелязване е също, че докато в останалите европейски страни е преодоляна пряката зависимост между растеж на БВП и ръст на отпадъците от опаковки, това съвсем не е така в България. Повишаването на жизнения стандарт в страната все още е свързано с нарастване на количествата отпадъци от опаковки, поради все още твърде слабото им оползотворяване.

Първият специализиран закон, уреждащ управлението на отпадъците е Законът за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда от 1997 г. Специфични изисквания към дейностите по отпадъците се съдържат и в Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци, приета с ПМС 53 от 19 март 1999 г. Тази наредба не е отменена и до днес и се прилага доколкото не противоречи на други действащи законови разпоредби. ПМС 53 от 19 март 1999 г. отменя ПМС 153 от 6 август 1993 г., а ПМС 268 от 29.10.1996 г. е отменено с Постановление № 12 на Министерския съвет от 27 януари 1999 г. за режима за въвеждане на опасни вещества.

Законът за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда е в сила до 2003 г., когато се приема първият Закон за управление на отпадъците. Той е в сила до юли 2012 г.

Действащият Закон за управление на отпадъците (ЗУО) е приет от 41 -то Народно събрание на Република България (обн., ДВ, бр. 53 от 13 Юли 2012г.) Законът транспонира в българското законодателство Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 година относно отпадъците и за отмяна на определени директиви.

ЗУО регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

Управлението на отпадъците включва събирането, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на отпадъците, включително осъществяваният контрол върху тези дейности.

Общи положения:

- определено е приложното поле на законодателството по управление на отпадъците;
- отпадъците са разделени на четири основни класа (битови, строителни, производствени и опасни отпадъци), въз основа на което са определени задълженията на притежателите на отпадъци и правомощията на компетентните органи;
- определен е приоритетния ред (йерархията) за управление на отпадъците;
- въведени са дефиниции за “отпадък”; видовете отпадъци - „битови, „строителни“, производствени“ и „опасни“; „масово разпространени отпадъци“ “причинител” на отпадъци; “притежател” на отпадъци; дейностите “събиране”,

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

“съхраняване”, “транспортране” и „третиране“. Дейностите по оползотворяване и обезвреждане на отпадъците с техните R и D кодове и наименование са представени в приложения към закона.

ЗУО регламентира конкретни задължения и отговорности на:

- причинителите и притежателите на отпадъци;
- лицата, извършващи дейности с отпадъци;
- лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват

масово разпространени отпадъци;

- органите на местното самоуправление и местната администрация.

Законът съдържа основно промени, насочени към формулиране на ясни задължения за кметовете на общини за управление на битовите отпадъци.

Прилага се нова 5-степенна йерархия при управление на отпадъците:

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци
2. Повторна употреба
3. Рециклиране
4. Оползотворяване за получаване на енергия
5. Обезвреждане чрез депониране

Тя определя предотвратяването на образуването на отпадъци като първи приоритет и изисква повторната употреба и рециклирането на материалите да бъдат предпочетени пред оползотворяване на отпадъците за получаване на енергия. Отклонения от тази йерархия се допускат за специфични потоци от отпадъци, когато това е оправдано по причини, като техническа пригодност, икономическа перспективност и опазване на околната среда. В тази връзка се изисква разработване на програма за предотвратяване на отпадъците за общината.

Планове и програми

ЗУО определя общите изисквания за планиране на дейностите по управление на отпадъците в страната, включително изискванията за целите, обхвата и процедурите по разработване, приемане и утвърждаване на планове и програми за управление на отпадъците.

Програмните документи, регламентирани със ЗУО са следните:

- Национален план за управление на отпадъците - разработва се от министъра на околната среда и водите и се приема от Министерски съвет. Националният план включва мерки за създаване на интегрирана мрежа от съоръжения и инсталации, която да осигурява оползотворяване и обезвреждането на отпадъците чрез най - добри налични техники;

- Програма за предотвратяване образуването на отпадъци - разработва се от министъра на околната среда и водите и се приема от Министерски съвет. Програмата е неразделна част от Националния план за управление на отпадъците;

- Програми за управление на отпадъците се разработват и изпълняват и от:

▪ кметовете на общини - за територията на съответната община. Общинските програми се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Законът за управление на отпадъците определя Общинския съвет на съответната община като орган по приемане на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

програмата и осъществяващ контрол по нейното изпълнение;

▪ лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, които извършват индивидуално изпълнение на задълженията си и от организациите по оползотворяване. Програмите се разработват в обхват, определен със съответната наредба, регламентираща управлението на конкретния масово разпространен отпадък и се утвърждават от министъра на околната среда и водите.

Изисквания за извършване на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на отпадъци

ЗУО регламентира изискванията, реда и начина за извършване на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на отпадъци.

Въведени са забрани за изоставянето, нерегламентираното изхвърляне и изгаряне или друга форма на неконтролирано управление на отпадъците. Лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци и притежателите на отпадъци се задължават да ги предоставят за събиране, транспортиране и третиране на лица, които имат право да извършват тези дейности (притежават необходимите документи за извършване на съответните дейности с отпадъци) или да ги третират самостоятелно, в съответствие с разпоредбите на закона. Предаването и приемането на производствените, строителните и опасните отпадъци се извършва само въз основа на писмен договор.

В зависимост от степента на риск за околната среда при различните дейности и вида на отпадъците, с които се извършват, е въведен разрешителен или по-облекчен регистрационен режим. Определени са компетентните органи за издаване на съответния документ; сроковете, процедурите и условията за заявяване извършването на дейностите и вземане на решение за разрешаването им.

Въведена е и процедура за издаване на разрешение за индивидуално изпълнение и разрешение на организации по оползотворяване, с оглед изпълнението на задълженията на лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци за разделно събиране и третиране, както и за постигане на съответните цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на съответните отпадъци.

Информация, докладване и публични регистри

ЗУО въвежда задължение за водене на отчетност и представяне на информация от следните лица:

- лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране и третиране на производствени или опасни отпадъци;
- лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране и третиране на битови и строителни отпадъци;
- лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

ЗУО регламентира създаването и поддържането на следните публични регистри, които се водят от изпълнителния директор на ИАОС:

- регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци (разрешения и регистрационни документи);
- регистър на лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

които се образуват масово разпространени отпадъци (батерии и акумулатори, електрическо и електронно оборудване, масла, гуми, полимерни торбички);

- регистър на лицата, извършващи дейности като търговци или брокери на отпадъци;

- регистър на площадките, на които се извършват дейности с отпадъци от черни и цветни метали, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства и негодни за употреба батерии и акумулатори.

Финансиране на управлението на отпадъците

Със ЗУО в българското законодателство са въведени принципите “замърсителят плаща” и “разширена отговорност на производителя”. В съответствие с тези принципи разходите за събиране, предварително съхраняване, транспортиране и третиране (оползотворяване и обезвреждане) на отпадъците са за сметка на:

- причинителите и притежателите на отпадъците (прилагане на принципа “замърсителят плаща”);

- лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (прилагане на принципа “разширена отговорност на производителя”).

Разходите за дейности с битови отпадъци и изпълнение на задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация, определени със ЗУО, се предвиждат по бюджета на съответната община в размер, не по-малък от планираните за съответната година приходи от местни такси по Закона за местните данъци и такси.

Компетентни органи по прилагането на ЗУО:

- Министерство на околната среда и водите - разработва и прилага националната политика и законодателството в областта на управление на отпадъците; координира контролните правомощия на другите органи на изпълнителната власт по отношение управлението на отпадъците. МОСВ издава разрешения на лица, извършващи индивидуално изпълнение на задълженията си и на организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци и утвърждава програмите им за управление на отпадъците.

- РИОСВ - прилагат националната политика и контролират спазването на изискванията на нормативните документи в областта на управление на отпадъците. РИОСВ издават разрешения и регистрационни документи за събиране, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци на тяхна територия;

- Други институции, имащи отношение към управлението на отпадъците - Министерство на здравеопазването, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на вътрешните работи, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерство на земеделието, храните и горите, Агенция “Митници”, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, Комисия за защита на потребителите, областни и общински администрации.

Контрол по управлението на отпадъците

Контрол по управлението на отпадъците се извършва от:

- кметовете на общини, които контролират дейностите с битови и строителни отпадъци; спазването на изискванията, определени с общинската наредба по ЗУО;

- РИОСВ, които контролират спазването на изискванията за третиране на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

отпадъци и на условията по издадените разрешения и регистрационни документи; изпълнението на програмите за управление на отпадъците; воденето на отчетност и предоставянето на информация за дейностите по отпадъците; изпълнението на задълженията на кметовете на общини, свързани с управлението на отпадъците; правилното начисляване и своевременно заплащане на продуктова такса от лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци;

- МОСВ, което контролира спазването на условията по издадените разрешения на организации по оползотворяване и на лица, изпълняващи индивидуално задълженията си за управление на масово разпространени отпадъци; дейностите по управление на отпадъци;

- МОСВ, РИОСВ, МВР, МТИТС и Агенция „Митници“, които контролират трансграничния превоз на отпадъци, съобразно своите правомощия;

- МОСВ, РИОСВ, МВР и кметовете на общини, които контролират спазването на условията и реда за извършване на дейност с отпадъци от черни и цветни метали, съобразно своите правомощия;

- РЗИ и РИОСВ, които контролират дейностите по третиране на опасни отпадъци в лечебните и здравните заведения;

- ДАМТН, Комисията за защита на потребителите и МЗ, които контролират съответствието на продуктите, след чиято употреба се образуват масово разпространени отпадъци с изискванията на съответната наредба.

Принудителни административни мерки и административно-наказателни разпоредби

- МОСВ спира дейностите по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и експлоатацията на инсталации за оползотворяване или обезвреждане на отпадъци;

- РИОСВ издава предписания за отстраняване на отпадъците за сметка на нарушителя и за възстановяване качествата на околната среда; спира дейностите по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и експлоатацията на инсталации за третиране на отпадъци;

- Въведени са голям брой наказания за нарушения на изискванията на закона и подзаконовите актове по прилагането му както от страна на физически и юридически лица, така и за неизпълнение на задълженията на длъжностните лица.

Ключови разпоредби на ЗУО

✓ Въвежда количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и от други източници, които общините трябва да достигнат.

✓ Въвежда поэтапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес.

✓ Въвежда изискване за регионално управление на битовите отпадъци и детайлни правила за сдружаване на общините в регионални сдружения за управление на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

битовите отпадъци чрез регионални съоръжения за третиране на отпадъците;

✓ Регламентира отговорността на собствениците на пътища за почистване на сервитутите на пътищата.

✓ Въвежда изисквания към ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с общинските наредби по чл.22 от ЗУО.

✓ Въвежда икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

✓ Определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006 относно превозите на отпадъци, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения. Забраняват се превозите на отпадъци за Република България, предназначени за изгаряне или съвместно изгаряне с оползотворяване на енергията за всяка инсталация, в количества за съответната календарна година, надвишаващи сумарно половината от годишния капацитет на инсталацията. В случаите, когато в Националния план за управление на отпадъците са заложили специфични мерки за управление на даден отпадък или поток от отпадъци, Министерският съвет може да ограничи вноса на тези отпадъци.

Подзаконовни нормативни актове към Закона за управление на отпадъците

Действащите подзаконовни нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в пет групи:

- Подзаконовни нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО - за класификация на отпадъците; за водене на отчетност и предоставяне на информация за дейностите с отпадъци;

- Подзаконовни нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци - площадки за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци; изграждане и експлоатация на инсталации за изгаряне на отпадъци, депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци /сепариране, компостиране/, третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;

- Подзаконовни нормативни актове, регулиращи управлението на масово разпространени отпадъци, за които е въведен принципът „разширена отговорност на производителя“ - опаковки и отпадъци от опаковки; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА); излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО); излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); излезли от употреба гуми (ИУГ);

- Подзаконовни нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци - строителни отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали; биоотпадъци; отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (ПХБ); утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието; отпадъци от лечебните и здравни заведения;

- Подзаконовни нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти - за обезпеченията и разходване на събраните

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци; за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци; за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (опаковки, масла, батерии и акумулатори, гуми, електрическо и електронно оборудване (ЕЕО), моторни превозни средства (МПС), полимерни торбички).

▪ **Основни ангажименти на общините, произтичащи от ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му**

ЗУО и наредбите към него регламентират детайлно редица задължения на общините, свързани с управлението на отпадъците. За целта в Закона за управление на отпадъците и в голяма част от подзаконовите нормативни актове към него са обособени раздели, в които се регламентират задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ХИТРИНО

Община Хитрино изпълнява разработена „Програма за управление на отпадъците в община Хитрино с период на действие 2015-2020 г.“, която е приета от Общински съвет Хитрино с Решение № 58 по Протокол №7/28.08.2015г. и актуализирана с Решение №7 по Протокол №1/25.01.2019 г.

Програмата за управление на отпадъците на община Хитрино за периода 2015-2020 г. е разработена съгласно изискванията на чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците и е неразделна част от Програмата за опазване на околната среда на община Хитрино, в съответствие с чл. 79 от Закона за опазване на околната среда.

През периода на действие на Програмата са изготвяни ежегодни отчети за изпълнението ѝ, които са представяни пред Общински съвет - Хитрино и разглеждани и приемани на негови заседания. Прегледът и анализът на отчетите показва, че основната част от мерките, включени в Плана за действие на програмата са изпълнени.

Основни изводи и препоръки

На основата на направените анализи на националната и общинската нормативна рамки и програмни документи в областта на управление на отпадъците, могат да се направят следните основни изводи и препоръки:

▶ Въведена е йерархията при управление на отпадъците. Приложимостта на това изискване е бавен и продължителен процес, както за Община Хитрино, така и за всички Общини в България, тъй като тепърва предстои изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъци.

▶ Въведени са количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата. Целите са реалистични и напълно постижими за Общината, тъй

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

като на територията на община – Хитрино има изградена инсталация за сепариране на отпадъци с претоварна станция, която обслужва и съседните общини Венец и Каолиново.

▶ Община Хитрино участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците за Регион Шумен с Община Хитрино, Каолиново, В.Преслав, Н. Пазар, Каспичан, Смядово и Шумен чрез използване на Регионалното депо за отпадъци в кв. Дивдядово.

▶ Въведени са отчисления за депониране на отпадъци на общинско или регионално депо за всеки тон депониран отпадък. Отчисленията имат за цел да се намали количеството депонирани отпадъци и да се увеличи рециклирането и оползотворяването им.

▶ Действащата Наредба за управление на отпадъците на територията на община Хитрино е с приета последна актуализация от Общински съвет - Хитрино с Решение № 76 от 17.07.2019 година, по Протокол № 4. на основание чл. 22 от действащия ЗУО. Наредбата съдържа детайлни разпоредби, регламентиращи управлението на отпадъците на територията на община Хитрино. Разработена в пълно съответствие с изискванията на националното законодателство по управление на отпадъците и отговаря на изискванията на ЗУО за съдържание на наредбата.

▶ В останалите общински нормативни актове, обект на анализа, могат да бъдат направени допълнения с оглед уреждане на максимално широк кръг от въпроси, както е препоръчано в настоящия анализ.

▶ Община Хитрино разработва и изпълнява общински програми за управление на отпадъците в съответствие с действащото към момента на изготвянето им национално законодателство и национални програмни документи в областта на управление на отпадъците.

▶ Основната част от мерките, включени в Плана за действие на *Общинската Програма за управление на дейностите по отпадъци за периода 2016-2020 г.* са реализирани.

▶ Общинската администрация осъществява текущ контрол по напредъка и изготвя периодични отчети за изпълнението на програмните документи, в законоустановените срокове, които представя пред Общински съвет - Хитрино.

Във връзка с разпоредбата на чл. 52 от Закон за управление на отпадъците Община Хитрино е предприела действия за разработване на Програма за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.1.2. АНАЛИЗ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО *битови отпадъци* са „отпадъците от домакинствата“ и „подобни на отпадъците от домакинствата“ - това са отпадъците, образувани от домакинствата и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство.

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други. „Биоотпадъци“ са биоразградими битови отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

■ Състояние относно битовите отпадъци

Генерираните отпадъци на територията на Община Хитрино са основно неопасни отпадъци. Генерират се смесени неопасни отпадъци от домакинствата, производствени отпадъци от фирмите, извършващи производствена дейност, растителни отпадъци от домакинствата, от поддръжка на зелените площи, парковете, градините, строителни отпадъци от ремонтна и строителна дейност.

Информацията за количество генерирани битови отпадъци по населени места в общината се предоставя от общинска администрация Хитрино.

В община Хитрино е въведена система за събиране и транспортиране на битови отпадъци, която е добре функционираща и въпросът с депонирането на ТБО е решен след изграждането на регионално депо, което обслужва и община Хитрино. Общината извършва чрез възлагане на външна фирма дейностите по събиране на битови, строителни отпадъци и транспортирането им до депа, организиране и извършване на дейности по разделното събиране на ТБО, услуги по денонощно зимно поддържане на територията на община Хитрино, почистване на отпадъци, изхвърлени на неразрешени за това места, ликвидиране на незаконни сметища и други.

В експлоатация е Регионално депо „Шумен“ за битови и неопасни производствени отпадъци - клас „депо за неопасни отпадъци“, което обслужва общини Шумен, Велики Преслав, Нови пазар, Каспичан, Хитрино, Венец, Каолиново и Смядово. Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Таблица № 2 Генерирани количества отпадъци за периода 2018-2020 г.

<i>Години</i>	<i>2018 г.</i>	<i>2019 г.</i>	<i>2020 г.</i>
Генерирани битови отпадъци, <i>тона</i>	1587	613	1429
Население <i>бр.жители</i>	6764	6891	7105
Норма на натрупване <i>кг/жит.год</i>	233	89	2021

Източник: Община Хитрино

Събраните отпадъци се извозват до Претоварна станция с. Близнаци, след което до Регионалното депо в кв. Дивдядово, община Шумен, където се измерва на везна и се води отчет за постъпилите количества за депониране в РДО.

Основен показател при дефиниране на битовите отпадъци е нормата на натрупване, показваща количеството на отпадъците, образувани от един човек за определен период от време, обикновено година. Нормата на натрупване може да се изрази в тегловни (kg/жител/год.) или в обемни единици (m³/жител/год.).

Въз основа на отчетените количества на битовите отпадъци са изчислени и нормите на натрупване за последните години. От Таблицата е видно, че средната норма на натрупване за Община Хитрино за 2019 години е 89 кг/жител/год., което е много по-ниско от средногодишното за област Шумен (304 кг/жител/год.), и много по-ниско от средногодишното за страната (408 кг/жител/год.)

Съгласно отразените количества през годините се наблюдава почти еднакви количеството отпадъци. Положително влияние оказва и въведената в общината система за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

Статистиката показва, че депата за битови отпадъци намаляват значително през годините, поради изграждането на нова политика и насоки за третиране на отпадъците в страната. Първоначалното изграждане е започнато със закриване на всички образувани сметища в малките населени места в Общините, въвеждане на организирана система за извозване на отпадъците в населените места и депонирането на всички образувани отпадъци на регламентирано депо, отговарящо на всички изисквания на законодателството.

Отпадъкът следва да се разглежда като ресурс, от който могат да бъдат извлечени редица ползи след неговото преработване, било то като източник на енергия или при неговата повторна употреба или рециклиране.

Количеството на битовите отпадъци представлява най-голямата част от всички отпадъци, генерирани на територията на Общината. Преобладаващата част са органични хранителни отпадъци, пластмасови опаковки, метални опаковки от бира и безалкохолни напитки, стъклени бутилки, хартиени опаковки и др.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

■ **Събиране на битовите отпадъци**

Община Хитрино е въвела организирано сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците във всички населени места от 2010 г.

Броят на поставените съдове за отпадъци е изчислен съгласно “Ръководството за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъци”, разработено от Министерство на околната среда и водите /МОСВ/.

Съгласно ръководството, броят на необходимите съдове за събиране на отпадъци е определен по формула на база норма на натрупване на отпадъците и брой на населението в конкретното населено място. Честотата на извозване на съдовете за отпадъци е изчислена по същата методика.

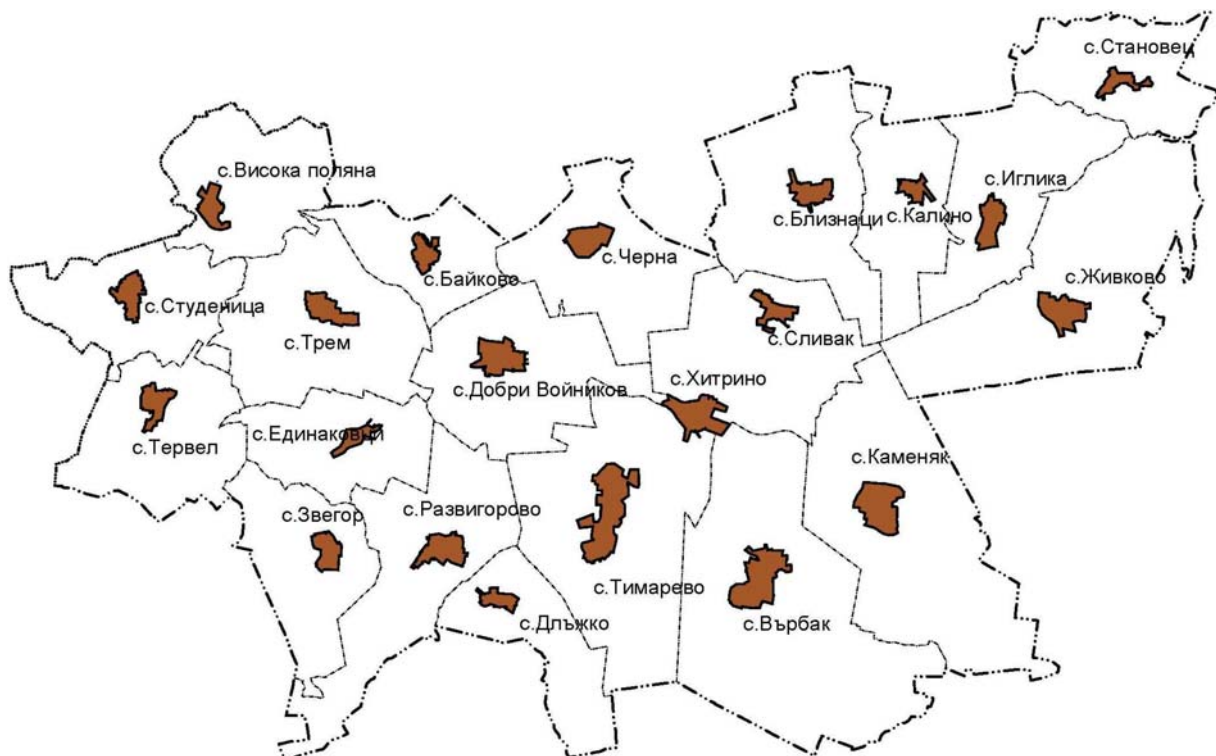
В Община Хитрино населените места 21 на брой и са разделени на четири подрайона, като честотата на извозване е най-малко три пъти месечно през летния сезон и два пъти месечно през зимния сезон. Обслужването на крайпътно разположени контейнери за отпадъци е със същата честота, както и населените места.

Таблица № 3 Налични съдове за сметосъбиране в община Хитрино

Съдове	Обем/вместимост	Брой
Контейнери	1,1 m ³	481
Общо:		481

Районите и честотата на извозване се определят всяка година със Заповед на Кмета на Общината, съгласно изискванията и сроковете на Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/.

Всяка година се извършва ремонт на средно около 15 бр. контейнери от типа Бобър. Контейнерите се ремонтират като външна услуга, която включва подмяна на ходови колелета, отварящи се устройства /капаци/ и пружини.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Всички отпадъци на територията на Община се извозват до Претоварна станция с. Близнаци, след което на Регионално депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово, община Шумен.

През 2010 година е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Шумен /РСУО/ с председател – кмета на Община Шумен и членове – кметовете на общините, участващи в регионалното сдружение.

Сдружението е създадено съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г. (НПУДО).

Целта е да се обединят усилията на Общините в изграждането на екологосъобразни съоръжения за третиране на отпадъците, отговарящи на нормативната база и представляващи минимален риск за околната среда.

Чрез създаване на Сдружението, Общините си поделят разходите по поддръжката, експлоатацията и мониторинга на депото и вземат общи решения за бъдещото третиране на отпадъците си.

Тъй като не е икономически ефективно за общините, различните потоци отпадъци, като растителни и строителни да бъдат извозвани и третирани до Регионалното депо е взето Решение, с което всяка Община урежда начините за тяхното третиране на територията си, а битовите отпадъци, които не могат да бъдат оползотворени се обезвреждат на депото.

При определянето на политиките за събирането и третирането на отпадъците, решаващият фактор е транспортния разход.

Тъй като Регионалното депо е отдалечено от Хитрино средно 38 км, общинската администрация насочва усилията си към изграждане на съоръжения и системи, където ще може да се обхване по- голям поток от отпадъците.

Община Хитрино е въвела организирано сметосъбиране във всичките си населени места. Към този момент 100% от населението е обхванато от системата. Въпреки това е необходимо ежегодно оптимизиране на системата за достигане на повишаване качеството на услугите и задоволяване нуждите на населението. Тази оптимизация може да се извършва, чрез редица дейности и мероприятия. Някои от тях включват:

- Разместване на контейнери, с цел повишаване на използваемостта им;
- Поставяне на допълнителни контейнери на места, където се ползват от по-голям брой хора или недостигат;
- Подмяна на амортизирани съдове;
- Увеличаване кратността на обслужване на съдовете. Честотата на извозване на отпадъците е проблем в селата на Общината през летния сезон. Тук е необходимо разработване на други механизми за изчисляване на таксата, с които да се осигурят достатъчно средства за дейността;
- Оптимизиране на маршрутите за събиране и транспортиране на отпадъците;
- Подмяна на специализираната транспортна техника за обслужване на контейнерите;
- Осъществяване на координация между фирмата на която е възложено събирането и транспортирането на отпадъците и отговорните служители от Общинска администрация – експерти, отговорни за контрола на дейността, кметове и кметски наместници по населените места, контролори по чистотата и др.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

▪ **Морфологичен анализ на битовите отпадъци**

Показателят морфологичен състав характеризира количеството на отделните компоненти спрямо общото количество на отпадъците (хартия, хранителни отпадъци, пластмаси, текстил, стъкло, метали, опасни отпадъци и др.). Данните за морфологичния състав са необходими при избор на системи за разделно събиране на отпадъци или при оптимизация на въведените такива. Има важно значение при определяне на метода за предварително третиране и обезвреждане на отпадъците, включително вида и капацитета на съоръженията.

С показателя фракционен състав се изразява процентното съдържание на масата на отделните компоненти в отпадъците по отношение на техните размери спрямо общата маса на отпадъците. Данните за фракционния състав са необходими при определяне на конструктивните параметри на някои съоръжения за третирането на отпадъците (сита, дробилки).

Обемното тегло (маса) изразява отношението на масата (теглото) на отпадъците към техния обем. Този показател е необходим при определянето на броя на съдовете за събиране на отпадъците, броя на машините за извозването им и технологичното оразмеряване на съоръженията за обезвреждането им. С методиката са определени минималния брой проби, които следва да се наберат за един сезон, съобразно количеството битови отпадъци. За общини, които генерират до 5000 т. на година смесени битови отпадъци е определено да се извършва по една проба на сезон или общо 3 до 4 проби за година (три до четири сезона). Съгласно методиката, определянето на количествата отпадъци се получава като произведение на броя на населението по данни на НСИ и норма на натрупване.

Последният актуален анализ на морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на община Хитрино е извършен през 2019 г. в рамките на проект: „Определяне на морфологичния състав на отпадъците в България“, финансиран от Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, чрез ПУДООС.

Данните от Доклада за морфологичния анализ за състава на събраните, извозени и депонираните от територията на община Хитрино на Регионално депо - Шумен смесени битови отпадъци са представени в „Обобщен финален доклад“ от изготвен през 2019 г. четирисезонен морфологичен анализ на битовите отпадъци, генерирани на територията на община Хитрино.

Таблица № 4 Резултатите от усреднения морфологичния анализ

Морфологичен състав	Общо битови отпадъци за цялата община	
	тона/год.	ср.%
Генерирано общо количество в тона/година		
Хранителни	154.12т	3.91%
Хартия	115.95т	3.04%

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Картон	85.66т	2.17%
Пластмаса	309.71т	7.94%
Текстил	98.77т	2.51%
Гума	19.15т	0.49%
Кожа	33.93т	0.86%
Градински	271.66т	63.69%
Дървесни	35.27т	0.90%
Стъкло	105.16т	3.04%
Метали	90.02т	2.29%
Инертни > см	15.45т	0.39%
Опасни (ИУЕОО + опасни отпадъци от бита)	31.91т	0.85%
Други - хигиенни, композитни	87.25т	2.21%
Ситна фракция < 4 см	225.65т	5.73%
Общо:	1 679.66т	100.00%

Източник: Обобщен финален доклад на „ЕКО-морфология България“ ДЗЗД

Изводите които могат да се направят са следните:

- Много висок дял на отпадъците, които могат да се рециклират и ползват повторно, като хартия, картон, стъкло, метали, пластмаси - 44,34%.
- Голям дял от останалите отпадъци заемат градинските – 13,68% и ситната фракция – 13,74%;
- Бъдещите действия на общинска администрация Хитрино са насочени към отделянето на тези рециклируеми и биоразградими отпадъци от общия поток битови отпадъци с цел тяхното оползотворяване. В края 2020 г. е подписан договор за закупуване на 200 бр. компостери от 740 л. за домашно компостиране.

▪ Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране

С Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци и със ЗУО са въведени изисквания за поетапно намаляване на депонираните биоразградими отпадъци и забрана за депониране на следните отпадъци:

- Течни отпадъци;
- Отпадъци, определени като експлозивни, корозивни, оксидиращи, леснозапалими или запалими;
- Болнични и други клинични отпадъци;
- Гуми;
- Отпадъци, които не удовлетворяват критериите за приемане на отпадъци на депа;
- Неидентифицирани и нови химични вещества, възникнали в резултат на научноизследователска, развойна и учебна дейност.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Забраните са заложи и в Комплексното разрешително на депото. Задълженията за спазването им са възложени на оператора на депото, чрез постоянни визуални проверки на постъпващият отпадък и чрез проверка на документите, придружаващи отпадъка.

Комплексното изпълнение на тези забрани е транспонирано в Общинските наредби, касаещи управлението на отпадъците, както и чрез конкретни набеязани мерки от страна на Общинската администрация:

- ▶ При попадане на гореописаните отпадъци в потока битови отпадъци, същите се отделят от него и се предават на оторизирани фирми за тяхното оползотворяване и/или обезвреждане на договорни отношения;
  - ▶ Болничните заведения имат въведени задължения за сключване на самостоятелни договори за обезвреждане на опасните си отпадъци от дейността си в инсинератори;
  - ▶ Търсене на съдействие от съществуващите пунктове за смяна и продажба на гуми, които да приемат безвъзмездно негодните за употреба гуми от гражданите.
  - ▶ Изграждане на площадка за безвъзмездно приемане от граждани на опасни отпадъци, образувани в резултат на жизнената дейност на домакинствата;
  - ▶ Оказване на съдействие на фирми и институции, съхраняващи опасни химични вещества за предаване на същите на оторизирани лица за безопасното им обезвреждане;
- **Количества повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци.**

Общото количество на събраните рециклируеми отпадъци от началото на въвеждането на системата през 2011 г. за разделно събиране на отпадъците до края на 2020 г. е 93822 тона.

На територията на община Хитрино е изградена и въведена в експлоатация претоварна станция в землището на с. Близнаци със сепарираща инсталация за отделяне и повторно използване на рециклируеми БО. Данни за количествата и анализ на потока БО може да се извърши при следващ мониторинг на ПУО.

Всички отпадъци, събрани от контейнерите за смесени битови отпадъци на територията на общината преминават през инсталацията за предварително третиране, преди депониране. Инсталацията е с капацитет за сепариране на 20 000 тона отпадъци годишно, където ще се отделят рециклируемите и оползотворими отпадъци в контейнери, а останалите неподлежащи на третиране се депонират на регионалното депо.

Сключен е Договор за услуги № ОП – 2/26.06.2020 г. между Община Хитрино и „ДЕКРА СТРОЙ“ ЕООД като изпълнител на обществена поръчка с предмет „Избор на изпълнител за управление, стопанисване и експлоатация на сепарираща инсталация за нуждите на общините Хитрино, Каолиново и Венец“

Сключен е Договор № ДО-90 от 16.09.2020 г. между Община Хитрино и „ДЕКРА СТРОЙ“ ЕООД за „Транспорт на отпадъци от Сепарираща инсталация с. Близнаци до Регионално депо за неопасни отпадъци гр. Шумен и Площадка за третиране на строителни отпадъци находяща се в с.Златна нива, община Каспичан“

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

■ **Строителни отпадъци**

С Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали (Обн. ДВ. бр.98 от 8.12.2017 г.) се регламентира предотвратяване и ограничаване на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци. С Наредбата се насърчава рециклирането и оползотворяването на СО за постигане на целите по чл. 32 от ЗУО.

Целта е:

- Да се предотврати и минимизира образуването на строителни отпадъци (СО);
- Да се насърчи рециклирането и оползотворяването на СО;
- Да се увеличи употребата на рециклирани строителни материали;
- Да се намали количеството за депониране на СО.

Член 6 от Наредбата забранява нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на СО, в т. ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Строителните отпадъци са получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест и други опасни отпадъци, и др. съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 на Приложение 1 от Наредба № 3 за класификация на отпадъците.

Минералните отпадъци се образуват в резултат на строителство или събаряне на сгради и съоръжения, които основно се състоят от минерални материали като тухли, бетон, строителни разтвори, естествен камък, пясък, керамични строителни материали, бетонови блокчета и др.

„Строително-монтажни” са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват, а „Премахване” е дейността по отстраняване на строежите чрез селективно отделяне на оползотворимите отпадъци в процеса на премахването.

В Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Хитрино, с приета последна актуализация с Решение № 76 от 17.07.2019 година, по Протокол № 4 на ОбС Хитрино, в раздел V е регламентиран реда по организация на дейностите по управление на строителни отпадъци и излишни земни маси. В чл.22 от нея е посочено, че извършването на дейностите по третиране и транспортиране на излишните земни маси (ЗМ) и строителни отпадъци (вкл. и строителните отпадъци от вътрешни преустройства и текущи ремонти на сгради и съоръжения) е задължение на собственика, инвеститора или изпълнителя на дейността, от която са формирани. Третирането и транспортирането на отпадъците от строителни площадки и от премахването на строежите се извършва от възложителя, изпълнителя, инвеститора на строежа или от собственика на строителните отпадъци или от друго лице, отговарящо на изискванията по чл. 35 от ЗУО, въз основа на писмен договор.

Лицата, извършващи строителство, разрушаване на сгради и/или доброволно премахване на строежи, извършват дейността си по начин, осигуряващ последващото

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

оползотворяване, в т.ч. рециклиране на образуваните строителни отпадъци в съответствие с изискванията на ЗУО.

Когато строителните отпадъци са генерирани по време на принудителното премахване на строежи, отговорност за предаването на отделените строителни отпадъци, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строежи, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата.

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строежи, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата.

Контролът по изпълнение на План за управление на строителните отпадъци –ПУСО се осъществява от кмета на общината, на чиято територия се извършват СМР/премахването на строеж, или от оправомощено от него длъжностно лице.

В случаите, когато кмета на общината е възложител на строителни и монтажни работи, с изключение на текущи ремонти, и възложител на премахване на строежи, следва да изготви план за управление на строителните отпадъци. Съдържанието и изискванията към плана се определят в Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи:

- да разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
- да изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
- да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;

- да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;

-да одобрява плана за управление на строителните отпадъци на инвестиционни проекти на територията на общината, като част от документацията за разрешение за строеж - когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените случаи от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Отпадъците от строителна и строително-ремонтна дейност се отделят регулярно. Прилага се процедура, при която строителните фирми да се обръщат към община за посочване на място и условия за депонирането на строителните отпадъци.

Към момента на територията на общината няма действащо депо за строителни отпадъци или такова което да се намира в процес на изграждане. В тази връзка е сключен договор от 07.04.2021 г. между община Хитрино и фирма „ГОЛДЪН ФИЙЛД“ ООД - кариера Златна нива. Предмет на договора е входящ контрол и временно съхранение на строителни отпадъци, извозени от територията на община Хитрино.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

■ **Производствени отпадъци**

„Производствени отпадъци“ са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

Производствените предприятия на територията на общината образуват предимно отпадъци с характер на битови, специфични масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Фирмите изготвят годишни отчети за дейностите с отпадъци, които се предоставят в ИАОС в съответствие с чл. 23, ал. 5 от Наредба №1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

Сметоизвозването на производствени отпадъци, доколкото има такива, става със собствен превоз на фирмите или чрез сключване на двустранни договори с изпълнители за извозване и депониране на отпадъците.

По-голямата част от производствените отпадъци не подлежат на последващо третиране и единствения вариант за тяхното обезвреждане, е чрез депониране. Това затруднява в голяма степен постигането на целите за намаляване на депонираните отпадъци на депата.

■ **Утайки от ПСОВ**

В Община Хитрино няма разработени Програми за управление на утайки, поради липса на изградени такива пречиствателни съоръжения.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.1.3. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

▪ Система за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Община Хитрино е въвела организирано сметосъбиране във всички населени места от 2010 г., чрез поставени контейнери по населените места с обем 1,1 куб.м..

Всички сметища по населените места са закрити през 2012 г. по предварително съгласуван и одобрен график с Регионалната инспекция по околна среда гр.Шумен.

Всяка година общинска администрация закупува контейнери тип „Бобър” с обем 1,1 м³ за допълване на системата си по населените места в Общината.

Всички контейнери с обем 1,1 м³, са разпределени по населените места, съгласно разработената от Министерство на околната среда и водите “Методика за определяне на броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъци”, а останалите са на склад, с цел подмяна на амортизирани съдове. Те се поддържат от звеното ангажирано с дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване.

Наличната техника за сметосъбиране е както следва:

Таблица № 5 Налични съдове за сметосъбиране в община Хитрино

Съдове	Обем/вместимост	Брой
Контейнери	1,1 м ³	481
Общо:		481

Извозването на отпадъците е организирано, чрез одобрен график от общинска администрация с разпределение по райони.

Съгласно изискванията на чл.62 от ЗМДТ , кметът на общината издава заповед за определяне на честотата на сметосъбиране за следващата календарна година. Съобразено със заповедта на кмета на общината , фирмата осъществяваща дейността е отговорна за изготвяне на графика за обслужване на всички населени места в общината.

Всяка година се извършва инспекция на ефикасността на системата и при необходимост се поставят кофи или контейнери на нови точки в населените места и се подменят някои съдовете, поради тяхната амортизация.

Профилактиката по дезинфекцията на съдовете за отпадъци се изпълнява четири месеца годишно през летния сезон /от месец май до месец август/ веднъж месечно по райони на извозването на отпадъците. Извозването на отпадъците се извършва със специализирани транспортни средства за събиране и извозване на битови отпадъци. Общината е намерила

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

различни решения за събиране на отпадъците от обществените места, улиците, паркове и т.н. като обемът на използваните съдове- метални кошчета варира в границите 0,4 – 0,75 м³.

Финансирането на разходите по сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, както и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, обезвреждането на отпадъците, чрез депониране, експлоатацията на Регионалното депо и др. се извършва, чрез „Такса битови отпадъци”/ТБО/ по реда на Закона за местни данъци и такси /ЗМДТ/. Образуването на таксата се извършва след изготвяне и одобряване на план - сметка за разходите по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата за съответната година.

В следваща таблица са представени приходите и разходи в лева през периода от 2016 – 2020 г. са както следва:

<i>година</i>	<i>приходи</i>	<i>разходи</i>
2016	150444	167722
2017	164234	856055
2018	146961	265670
2019	144268	216650
2020	191918	318216

Таблица № 6 Приходи и разходи в лева

▪ **Системи за разделно събиране на отпадъци**

- Разделно събиране на отпадъци от опаковки

Разделно събираните рециклируеми фракции са битови отпадъци, които са годни за рециклиране и оползотворяване и могат да попаднат в съдовете за разделно събиране. Тук се включват отпадъците, генерирани от търговските обекти, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене и обектите за отдих, забавления и туризъм, с Класификационни кодове съгласно Наредба № 3 за класификацията на отпадъците както следва:

- 20 01 01 - отпадъци от хартия (офис хартия, вестници, списания и брошури);
- 20 01 39 – отпадъци от пластмаса;
- 20 01 40 – отпадъци от метали.

Този вид отпадъци също могат да попаднат в съдовете за разделно събиране и да бъдат рециклирани или оползотворени.

Количествата извозени отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци са дадени в таблица

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Таблица № 7 Разделно събрани отпадъци от опаковки по години

Година	Хартия	Метал	Пластмаса	Стъкло	Общо рециклируеми
	(тона)	(тона)	(тона)	(тона)	(тона)
2011	1.763	1.110	0,085	2.198	5.156
2012	1.229	0.458	0,030	1.845	3.562
2013	1.519	0.628	0,034	1.990	4.171
2014	1.827	0.810	0.026	2.283	4.946
2015	6.304	5.669	0.292	13.736	26.001
2016	7.406	7.015	0.354	13.640	28.415
2017	3.677	3.042	0.135	14.676	21.530
2018	4	3	0	18	25,000
2019	3,094	2,179	0,154	2,888	8,315
2020	3,911	2,757	0,190	0,840	7,698

Количествата опаковки са основно от хранителните магазини и общинските структури – училища, детски градини, кметства.

Общината има сключен договор за сътрудничество с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки “Булекопак” АД от 2010 г.

Процента на обхванато население за цялата Община, включително и населените места е 100 %.

Системата е изградена контейнери тип „Бобър”, като в една точка са разположени два контейнера – жълт за хартия, пластмаси и метали, и зелен за стъкло. Контейнерите са пластмасови и отговарят на всички стандарти за качество и безопасност. Капацитетът на всеки контейнер е 1.1 куб.м.

Фиг.№ 2 Външен вид на контейнерите за разделно сметосъбиране

Разположението на съдовете за разделно събиране е определено от Кмета на общината и е съгласувано с Булекопак АД. То е съобразено с изискванията на Министерството на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

околната среда и водите, заложи в Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки за минимален изискуем обем в литри.

Контейнерите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, модел “Бобър”, с обем 1100 литра са 62 броя, в това число:

- “Бобър” – жълт с надписи за пластмаса, хартия и метали – 62 броя;
- “Иглу” – зелен с надписи за стъкло – 49 броя -1500 л.

Брой контейнери и точки за разделно събиране – към 03.09.2019 г. год. общият брой на точките е 42 с общо 111 броя двуцветни контейнери (жълт и зелен), като зелените са подменени със зелен контейнер тип „ИГЛУ“ 1500 л., които са 49 бр.

- с. Байково – 1 точка, 4 контейнера
- с. Близнаци – 2 точки, 4 контейнера
- с. Висока поляна – 2 точки, 6 контейнера
- с. Върбак – 1 точка, 4 контейнера
- с. Длъжко – 1 точка, 4 контейнера
- с. Добри Войниково – 1 точка, 4 контейнера
- с. Единаковци – 1 точка, 4 контейнера
- с. Живково – 3 точки, 8 контейнера
- с. Звегор – 2 точки, 5 контейнера
- с. Иглика – 1 точка, 4 контейнера
- с. Калино – 2 точки, 4 контейнера
- с. Каменяк – 3 точки, 6 контейнера
- с. Развигорово – 1 точка, 4 контейнера
- с. Студеница – 3 точки, 7 контейнера
- с. Тервел – 2 точки, 5 контейнера
- с. Тимарево – 5 точки, 14 контейнера
- с. Трем – 3 точки, 7 контейнера
- с. Хитрино – 6 точки, 12 контейнера
- с. Черна – 2 точки, 5 контейнера

Селата Сливак и Становец са обхванати кампанияно чрез цветни чували (жълти и зелени) от 120л., като броят им се определя на база брой домакинства.

Зелените контейнери тип „Ракла“1100 л. се закупиха от общината за събиране на зелен биоразградим отпадък, разположени в с. Тимарево.

Всички събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъците се извозват до инсталация за тяхното сепариране /отделяне/.

Ежегодно се провеждат различни разяснителни кампании, както съвместно с Общината, така и самостоятелно от организацията. Кампаниите целят запознаване на населението с целите и функциите на системата, разделното събиране на отпадъците от домакинствата и офиса, ползите за околната среда от разделното събиране на отпадъците и др.

Основна насоченост на кампанията е съсредоточена към децата от детските градини и училищата, тъй като трябва да се възпитава екологичното мислене още от най - ранна възраст.

- Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Сключен е договор с „Рекобат” АД за събиране и извозване на негодни за употреба батерии и акумулатори. Съгласно договорените отношения между страните е организирана система за разделното събиране на тези отпадъци, чрез поставяне на кошчета с вместимост 3 литра. Кошчетата са поставени основно в общински и държавни институции, както и в офиси и сгради на фирми, където се образуват в по-голямо количество, поради по-лесната достъпност и контрол. Събирането се извършва от организацията по предварително подадена заявка при запълване обема на съдовете.

- Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/

Сключен е договор с „Грийнтех България” АД за събиране и извозване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.

Събирането на отпадъците е организирано от организацията, чрез мобилни групи директно от домовете на гражданите по предварително подадена заявка. На сайта на Общината са в процес на обявяване на телефони и имейл адрес на фирмата изпълнител, на които гражданите подават заявки за извозване на отпадъците си.

Разделно събиране на опасни битови отпадъци

Община Хитрино е имала сключен договор № 3 от 06.12.2019 г. с Община Шумен - Общинско предприятие „Чистота“ за събиране, транспортиране и съхранение на опасни отпадъци от домакинства, чрез мобилен пункт (специализиран автомобил). След изтичане на договора е предложено да се организират се пролетна и есенна кампании на определено от Община Хитрино място, на което да е разположен специализирания мобилен пункт, за да могат при необходимост жителите да предават опасни отпадъци от бита.

▪ **Предварително третиране на отпадъци**

Съгласно чл. 38, ал.1 от Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци на депата се приемат предварително третирани отпадъци. В съответствие с дефиницията „замърсителят плаща” разходите по предварителното третиране се извършват от лицата, при чиято дейност се образуват.

Предварителното третиране на смесените битови отпадъци, образувани от домакинствата е отговорност на Общинска администрация, тъй като населението заплаща за тях „такса битови отпадъци”. Отговорността за третиране на останалите отпадъци, образувани извън организираната система по сметосъбиране и сметоизвозване е на причинителите и притежателите им.

Съгласно § 1 от горесцитираната Наредба № 6 "Предварително третиране" са всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците с цел да се намали обемът им или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Предварителното третиране има за цел отделяне на оползотворими компоненти от общия поток на отпадъците преди окончателното им депониране или подготовка за оползотворяването им. Чрез сепарирането обемът на отпадъците за депониране се намалява значително, с което се удължава експлоатационния срок на депата.

За постигане на целите за рециклиране, както и извличане на максимално количество оползотворими и рециклируеми отпадъци от общия поток и предотвратяване на постъпването им на депото, Община Хитрино е предприела мерки за преминаването на образуваните битови отпадъци през инсталация за предварително сепариране, преди депониране - претоварна станция в землището на с. Близнаци, общ. Хитрино, обслужваща и общините Каолиново и Венец.

Описание на инсталацията за предварително третиране на отпадъците:

Инсталацията с капацитет до 20 000 т/год, на която се третират предварително отпадъците на Общините Хитрино, Венец и Каолиново се намира в землището на с.Близнаци, общ. Хитрино - ПИ № 000207, в близост до главен път за гр.Силистра.

Проведена е процедура по Закона за обществените поръчки (ЗОП) за избор на изпълнител и Община Хитрино има сключен договор с оператора „Декра-Строй“ ЕООД, притежаващ съответните документи по чл.35 от ЗУО за дейности с отпадъци.

Съгласно предложената технология, пристигналите на площадката за предварително третиране на отпадъци автомобили със смесени битови отпадъци се измерват на автокантар, разположен на входа на площадката, след което се разтоварват в отсек за постъпващи отпадъци. След това се извършва първоначална инспекция, като се отделят едрогобаритни и други неподлежащи на рециклиране отпадъци, които се събират в контейнери и се извозват на депото за обезвреждане. Технологичният процес се основава на принципа на позитивното отсортиране – от общият поток да се отнемат само оползотворимите суровини – фолия, хартия, пластмаси, метали.

Инсталацията за предварително третиране се състои от няколко сектора – входящ сектор, сепариране, бункерно пространство и балиране.

Отпадъците се извеждат с наклонен транспортър и се прехвърлят върху хоризонтален лентов транспортър за сепариране, който влиза в кабината за сепариране. Тя е затворено помещение, с естествено и изкуствено осветление и климатизация. В нея се извършва основната дейност по сепарирането на отпадъка – от двете страни на преминаващия транспортър са обособени работни места за ръчно отделяне и разделяне по видове на оползотворимите отпадъци: минимум пластмаси, хартия, PET бутилки, метали, RDF /калорични отпадъци за изгаряне с оползотворяване на енергията/.

Работещите вземат определения за тяхното работно място вид отпадък от повърхността на лентата и го пускат през специални отвори, в бункерно пространство под нея. То е разделено с прегради, в които да се събират съответните материали.

След това суровините се отвеждат до хидравлична преса за балиране, която оформя бали, като връзването им става автоматично. Балите излизат от пресата в пространството на депото за бали, където се подреждат посредством електрокар. От там се изнасят и складираат в склад за бали, от където се извозват към крайни предприятия за оползотворяване при натрупването на достатъчно количество.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Остатъците от неоползотворими отпадъци се събират в контейнер, в който след напълването му се извозват до Регионалното депо за крайно обезвреждане.

Видовете суровини, извлечени от сортирания отпадък са: хартия, пластмаси, фолия и други видове полимерни материали, метали и др. подобни.

Задължение на оператора „Декра-Строй“ ЕООД е цялостното организиране по експлоатацията и поддръжката на инсталацията, включително осигуряване на работници и поддържаща техника.

▪ **Депониране. Регионално депо за неопасни отпадъци.**

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците, Общините, включени във всеки от регионите, определени с Националната програма за управление на дейностите по отпадъците, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от Регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци.

Целта на сдружението е взаимно подпомагане между Общините при третирането и обезвреждането на отпадъците им. Чрез използването в един регион на едно общо депо от участващите в региона Общини се цели намаляване на разходите по експлоатацията на съществуващите депа и намаляване на вредното им въздействие върху компонентите на околната среда. Също така насоките на екологичното законодателство са постепенно преминаване към други методи за третиране на отпадъците, освен депониране. За целта са създадени Регионалните сдружения, с които, чрез общи финансови ресурси да се търси най-икономичния и екологичен начин третирането на отпадъците.

Регионално сдружение на общините за управление на отпадъците от област Шумен е учредено на 30.08.2010 г. Обхватът на регионалното сдружение включва общините: Шумен, Венец, Велики Преслав, Каолиново, Каспичан, Нови пазар, Смядово и Хитрино.

Регионалното депо се намира в кв. Дивдядово и е въведено в експлоатация пред 2005 г. и обслужва населението на общините Шумен, Велики Преслав, Смядово, Каспичан, Нови пазар, Каолиново, Хитрино и Венец. То се състои от 3 бр. клетки и е разположено на разстояние 27 км община Хитрино.

▪ **Инсталации за биоразградими и за биоотпадъци**

На територията на община Хитрино, както и на територията на регионалното депо за управление на отпадъците няма изградени такива инсталации.

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците определя задълженията на кметовете на общини да организират разделно събиране и преработване на цялото количество зелени биоотпадъци от обществените паркове, градини, гробищни паркове, улични дървета и други подобни. В края 2020 г. е подписан договор за закупуване на 200 бр. компостери от 740 л. за домашно компостиране.

В края на 2017 г. е подготвено и подадено от община Шумен, като бенефициент, общо проектно предложение „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РСУО Шумен“ с общините Велики Преслав, Смядово, Хитрино, Нови пазар, Каолиново, Венец и Каспичан по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

процедура BG16M10P002-2.006 - „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“, Приоритетна ос „Отпадъци“ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

Три компостиращи инсталации и една за предварително третиране и сепариране на отпадъците е планирано да бъдат изградени в Шуменско, като стойността им се равнява на близо 14 млн.лв. С проекта е кандидатствало Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО), но е подготвен от община Шумен, като водеща в него. Целта на проекта е да се намалят с 50% количеството на отпадъците, които се депонират. Компостиращите инсталации ще преработват растителни и други органични отпадъци. Планирано е те да бъдат изградени в Нови пазар, Каолиново и Шумен, като първата обслужва само община Нови пазар, втората – общините Каолиново и Венец, а третата и най-голяма – останалите 5 общини от Регионалното сдружение. Съоръжението за предварително третиране на отпадъците пък е планирано да бъде разположено до сметището край „Дивдядово“. Там от битовите отпадъци ще се отделят всички съставки, които стават за рециклиране и повторна употреба.

Проектът не е финансиран, тъй като са установени несъответствия с критериите за кандидатстване.

Въпреки това с оглед на новите цели на политиката на ЕС за биоотпадъците се очаква отново да се подготви и подаде такова проектно предложение по новата програма за околна среда.

В индикативния списък Приложение № 8 в Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г., са предвидени за изграждане инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителните отпадъци по региони в т.ч. за регион Шумен.

Общината следва да предприеме действия съвместно с другите общини от регионалното сдружение за осигуряване на инфраструктура и начини за оползотворяване и рециклиране на хранителните отпадъци.

▪ **Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване**

На територията на община Хитрино няма специализирано депо за строителни отпадъци и излишни земни маси. На регионално депо липсва отделна клетка за строителни отпадъци. Част от строителните отпадъци от домашни ремонти попадат в потока смесени битови отпадъци. Друга част в т.ч. от изкопи и събаряне отиват за изпълване на частни имоти предназначени за производствена дейност.

Със ЗУО от 2012 г. се направиха значителни промени в ангажиментите на общините относно строителните отпадъци. По отношение на генерираните строителни отпадъци общината има пряк ангажимент към строителните отпадъци в малки количества, генерирани от ремонтните дейности на домакинствата. В този смисъл анализът и прогнозите са фокусирани върху този поток строителни отпадъци.

В Раздел V от *Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Хитрино* е регламентиран реда по организация на дейностите по управление на строителни отпадъци и излишни земни маси. В нея е посочено, че извършването на дейностите по

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

събиране, транспортиране и/или третиране на земни маси (ЗМ) и строителни отпадъци (СО) (вкл. строителните отпадъци от вътрешни преустройства и текущи ремонти на сгради и съоръжения), е задължение на собственика, инвеститора, възложителя или изпълнителя на дейността, от която са формирани.

Към момента на територията на общината няма действащо депо за строителни отпадъци или такова което да се намира в процес на изграждане. В тази връзка е сключен договор между община Хитрино и фирма „ГОЛДЪН ФИЙЛД“ ООД - кариера Златна нива. Предмет на договора е входящ контрол и временно съхранение на строителни отпадъци, извозени от територията на общината.

▪ **Инфраструктура за третиране на утайките от ПСОВ**

На територията на община Хитрино няма изградени и/или в процес на изграждане ПСОВ, поради което не се налага изграждането на инфраструктура за третиране на утайки от ПСОВ. На територията както на Общината, така и на Областта, няма изградени съоръжения и/или инсталации за третиране на тези отпадъци.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.1.4. АНАЛИЗ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ, С АКЦЕНТ ВЪРХУ КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ

▪ **Функции за управление на отпадъците**

Кмета на Общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и Общинската Наредба по чл.22 от ЗУО, като осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Съобразно цитираните по-горе нормативни документи кметът на Общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;
7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. изпълнението на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;

12. почистването от отпадъци на общинските пътища;

13. осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата си, както и по друг подходящ начин;

14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;

15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.

Извършването на гореописаните дейности се осъществява, чрез длъжностни лица, на които кмета е възложил изпълнението на дейностите – заместник-кмета, с направление по екология.

Заместник-кметът на общината, упражнява непрекъснат контрол върху дейностите по управление на отпадъците, сметосъбирането и сметоизвозването на образуваните отпадъци, системата за разделно събиране на отпадъците, извършват се проверки по сигнали и жалби на граждани, свързани с околната среда, упражнява се контрол върху фирмата, ангажирана с дейностите по обслужване на контейнерите за отпадъци – спазване на графици за извозване и за метене на улици и площади, цялостно изпълнение на дейностите, които са им възложени, чрез договор, информиране на обществеността за дейности и мероприятия свързани с отпадъците, изготвяне и обобщаване на различни планове, програми, справки и др. свързани с горепосочените дейности.

На интернет – страницата на Община Хитрино предстои да се допълни рубриката „Екология“ с данни за:

1. Лицата, с които са сключени договори/на които е възложено да извършват дейности по събирането на битовите отпадъци, почистване на териториите, предназначени за обществено ползване и транспортирането им за последващо третиране и окончателно обезвреждане. Данните включват: адрес, лице за контакт, телефон/факс/e-mail, на които могат да се подават сигнали, мнения и предложения, както и информация за схемата на разположение на контейнерите за всеки обслужван район/ населено място на Общината и за честота на събирането и транспортирането на битови отпадъци;

2. Лицата, с които са сключени договори за разделно събиране на отпадъци от опаковки и разделно събрани отпадъци от домакинствата. Данните включват: Адрес, лице за контакт, телефон/факс/e-mail, на които могат да се подават сигнали, мнения, предложения и др.;

3. Лицата, на които е възложено събиране и транспортиране на строителни отпадъци от домакинствата, както и информация и телефони за подаване на Заявки от граждани за извозване на отпадъците – до 1 куб.м.

4. Местата за обезвреждане на битови и строителни отпадъци – договори.

5. Местата, на които са разположени кошчета за събиране на негодни за употреба батерии.

Ежегодно Общински съвет приема и актуализира Наредбите, имащи отношение към чистотата на населените места, към организационната структура, касаещи начина и реда на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

третиране на отпадъците. Наредбите на територията на Община Хитрино, които касаят дейностите по отпадъците са следните:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Хитрино
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Хитрино
- Наредба за опазване и изграждане на зелената система на територията на Община Хитрино
- Наредба за за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата по улиците, дворовете, парковете и градините на територията на Община Хитрино

През последните години са разработвани различни планове, програми, проекти, имащи връзка с управлението на отпадъците, а именно:

- Програма за управление на дейностите по отпадъците в Община Хитрино за периода 2021 – 2028 година.
- Програма за опазване на околната среда в Община Хитрино за периода 2021-2028 г.
- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Хитрино по чл.22 от ЗУО;

▪ **Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци**

За да се установи състоянието на човешките ресурси в Общината е необходимо първо да се проследи структурата и йерархията на подчинение в администрацията. Това е необходимо за да се установи на кого са подчинени експертите, на които са възложени функции за управление на отпадъците, кой може да осъществява контрол върху тях и кой може да разпорежда определените задачи за изпълнение. Най общо структурата в Община Хитрино изглежда така:

Кмет, Зам.кметове ,Секретар, Директори на дирекции, Експерти

Според разпределението на дейностите, които извършва, общинската администрация е обща и специализирана. Общата администрация осигурява технически дейността на Кмета на Общината, на неговата специализирана администрация и дейности по административно обслужване на гражданите и юридическите лица.

Общата администрация е организирана в една дирекция “Финансово-стопански дейности и административно-правно обслужване”.

Специализираната администрация също е организирана в една дирекция “Устройство на теритоията, хуманитарни дейности, регионално развитие и програми”

Изпълнението на дейностите свързани с околната среда се осъществява от специализираната дирекция в съответствие със законодателството, местните нормативни и стратегически документи.

В структурата на общинска администрация Хитрино няма назначено лице с длъжностна характеристика, включваща управление на околната среда. Дейността се изпълнява от Зам. кмета на общината и еколог. При извършване на проверки по жалби и сигнали на граждани и предприятия се включва и инспектора по Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата по улиците, дворовете, парковете и градините на територията на община Хитрино.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Изпълнението на настоящата програма в голяма степен зависи от административния капацитет на общинската администрация и постиганата координация и съгласуваност с участниците в процеса касаещ управлението на отпадъците.

Община Хитрино разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за периода 2021-2028г. Основание за тази оценка дава натрупаният до момента добър опит в изпълнението на предходни 2 (две) средносрочни програми за управление на отпадъци. С времето, и особено при изпълнението на втората програма (ПУО 2015-2020), в общинската администрация е създадена много добра организация за прилагане на планираните мерки, организиране и ефективно използване на наличните ресурси и местен потенциал, и привличането на средства от фондовете на ЕС и други програми.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.1.5. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

От 2010 година Община Хитрино е въвела организирано сметосъбиране във всички населени места на територията си, като всички нерегламентирани сметища са закрити през 2012 година. Закриването им е осъществено въз основа на изготвен подробен план за закриване на сметищата, който е съгласуван и одобрен от Директора на РИОСВ-Шумен.

До 2009 г. на територията на общината са експлоатират две общински депа за битови отпадъци, едното намиращо североизточно от с. Хитрино, на около 800 м. от регулационните граници на населеното място. Общинският център с. Хитрино няма землище, поради което то попада в част от имоти № 000089 и № 000127 по КК на с. Сливак. Използвало се е от с. Хитрино и с. Сливак.

Второто общинското депо за битови отпадъци се намира западно от с. Тимарево, на около 20-25 м. от регулационните граници на населеното място. Попада в част от имот № 000943 по КК на с. Тимарево.

Изпълнени са проекти за рекултивацията на двете депа. Средствата са осигурени от Предприятието за управление на дейностите по околна среда. След завършване на биологичната рекултивацията на общинските депа за битови отпадъци, имотите са с начин на трайно ползване “пасище, мера”.

Източник на финансиране на дейностите по следексплоатационни грижи и мониторинг на депата са приходите от такса битови отпадъци, както е регламентирано в Закона за местните данъци и такси. Средствата за дейностите следва да се включват в ежегодните план-сметки за необходимите разходи по ЗМДТ за битови отпадъци.

Ежегодно Общинска администрация извършва проверки за наличието на изхвърлени отпадъци на закритите сметища в населените места, както и за образувани нови такива.

В по-голямата част от населените места замърсяване липсва, но има и такива, в които се образуват нови локални замърсявания. Предприемат се своевременни мерки за почистване на замърсяванията, както и за недопускането им.

Кметовете и кметските наместници са с възложени функции по наблюдение и контрол за предотвратяване възникването на такива замърсявания.

Съществен проблем за общината са пестицидите и хербицидите с изтекъл срок на годност, които са се съхранявали в складове с неограничен достъп на хора и животни в близост до някои населени места. Количествата натрупани на територията на община Хитрино са общо 8054 кг, в т.ч. прахообразни 6004 кг и течни 2050 кг.

Решаването на проблема с досега натрупаните негодни за употреба пестициди на територията на България е централизирано и основно се финансира от държавата.

През 2002 г. съгласно договор № 3315/354 между МОСВ и Община Хитрино е изготвен проект за ремонт на склад - депо за негодни пестициди, преупаковане и извозване в с. Тимарево на стойност 15 167 лв. В момента в този охраняем и отговарящ на изискванията за опазване на околната среда склад се съхраняват 6004 кг прахообразни и 2050 кг течни пестициди. При извършените контролни проверки с представители на община Хитрино и

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.
РИОСВ – Шумен относно начина на съхранението им не са констатирани нарушения.

По - голяма част от пестицидите са с неизвестен произход. Съхраняват се в склада повече от 10 години, което увеличава риска от замърсяване на околната среда.

Към момента е в ход проект на ПУДООС за обезвреждане на пестициди, съхранявани в общинските складове на територията на Североизточна България. Проекта ще се осъществи по швейцарска програма и склада на Община Хитрино е включен в него.

Очаква се след достигане на проекта до финалната му фаза негодните пестициди да бъдат предадени за обезвреждане, а склада закрит и безопасен.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.1.6. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, ПЛАНИРАНЕ, ФИНАНСИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕНИ И ТАКСИ ЗА УСЛУГИТЕ

Основните схеми, залегнали, както в българското, така и в европейското законодателство при управление на отпадъците са „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща”.

В Българското законодателство прилагането на принципа „отговорност на производителя” е в компетенциите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им. На местно ниво могат да се извършва контрол за спазване разпоредбите на Общинските наредби за управление на отпадъците и оказване на административна помощ за спазване на законодателството.

Чрез принципа „отговорност на производителя” се цели производителите на продукти след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци да носят отговорност и за тяхното последващо събиране и рециклиране. Най-често отговорността по събирането на тези отпадъци и предаването им за третиране / рециклиране е, чрез възлагане на организации по оползотворяване. Общините от своя страна сключват договори за сътрудничество с организациите по оползотворяване и подпомагане на дейността им за организирано събиране на тези отпадъци от домакинствата. На територията на Община Хитрино са сключени следните договори за подпомагане на дейността на организациите и на производителите:

- ▶ Договор за сътрудничество с „БУЛЕКОПАК” АД с предмет на дейност организиране на територията на общината система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, образувани от домакинствата, административните, социалните и обществени сгради, училищата, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм.
- ▶ Договор с „Рекобат” АД за разделно събиране, временно съхранение и транспортиране на излезли от употреба луминисцентни лампи, съдържащи живак, негодни за употреба батерии и акумулатори.
- ▶ Договор с „Грийнтех България” АД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване.
- ▶ Договор с „Метарекс” ООД за предаване на негодни за употреба гуми.
- ▶ Договор с “Българска рециклираща компания” АД за разкомплектоване на излезлите от употреба моторни превозни средства.

Финансирането на дейностите по договорите се осъществява от организациите по оползотворяване, а Общината е отговорна за съдействие при организирането на дейностите на територията ѝ.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Прилагането на принципа „замърсителя плаща” се обоснова на това, че всеки причинител на отпадъци възстановява разходите за тяхното събиране и третиране. В общините този принцип се постига, чрез „такса битови отпадъци”. Всички разходи по събирането, транспортирането, третиране/обезвреждане на отпадъците се заплаща от причинителите т.е. гражданите и фирмите, ползващи организираната система. В тази връзка е необходимо преразглеждане на начина на образуване на таксата, като тя трябва да отговаря възможно най-реално на образуваните отпадъците.

С Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Хитрино се уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местни такси и цени на предлаганите от общината услуги, реда и срока на тяхното събиране, в това число местните такси и цени на услуги, касаещи управлението на отпадъците.

Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване, обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения, чистота на териториите за обществено ползване.

Таксата се заплаща от: собственика на имота, ползвателя - при учредено вещно право на ползване, концесионера - при предоставяне на особено право на ползване – концесия.

Таксата се заплаща на равни вноски, в сроковете за заплащане на данъка за недвижимите имоти, през годината за която се дължи.

За новопридобитите имоти таксата се събира от началото на следващия месец.

За жилищни, нежилищни и вилни имоти, общинска, държавна собственост и собственост на физически лица за населени места в общината с организирано сметопочистване и сметоизвозване, таксата се определя на база промили.

Анализ на приходите е показан на следната таблица:

Таблица 8. Постъпления в бюджета на община Хитрино от такса битови отпадъци

Година	2018	2019	2020
Приходи от такса битови отпадъци, (лева), в т.ч.	146961	144268	191918

Източник: Община Хитрино

По статистически данни, направени след провеждане на проучвания в Общините през годините, общите приходи от данъци и такси за цялата страна постепенно се увеличават:

Увеличението на приходите е плавно и постепенно, съобразно променящата се нормативна уредба и произтичащите от нея нови задължения на местните администрации, свързани с управлението на отпадъците.

Приходите събрани от такса битови отпадъци са недостатъчни и в известна степен не покриват всички необходими разходи за дейността. Необходимо е увеличаване на таксата, с което да се покриват всички разходи за добро и качествено изпълнение на дейностите по събиране и третиране на образуваните отпадъци в Община Хитрино.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Разходите, свързани с поддържането на дейностите по управление на отпадъците се увеличават значително през годините, вследствие на променената нормативна уредба, касаеща управлението на отпадъците и въвеждането на нови методи и технологии за третирането им.

Тенденцията е в близките 5-6 години разходите рязко да се увеличат, вследствие стремежа на Общините за въвеждане на нови инсталации и/или съоръжения за третиране на отпадъците, чието финансиране не е осигурено от държавата, а след изграждането на същите, разходите значително ще намалееят

Таблица 9. Разходи за управление на битовите отпадъци

Година	2018	2019	2020
Разходи за управление на битови отпадъци, (лева)	265670	216650	318216

Източник: Община Хитрино

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи относно разходите за управление на отпадъците, извършени в периода 2018-2020 г.:

- Общият размер на извършените разходи за управление на отпадъците бележат тенденция към увеличение;
- През разглеждания период разходите за сметоизвозване са със силно колебаещи се стойности, като следствие на пандемията от COVID – 19
  - През разглеждания период не са извършвани разходи за саниране, закриване и рекултивация на стари замърсявания;

Предвид все по нарастващите разходи и недостига на достатъчно приходи за покриване на дейността по управление на отпадъците е необходимо предприемане на мерки от местната администрация за увеличаване на ТБО, чрез смяната на механизма за определянето му.

Таблица 10. Баланс на приходите и разходите, свързани с управлението на битовите отпадъци

Година	Приходи от такса „битови отпадъци, лв.	Относителен дял на приходите от такса „битови отпадъци, %		Разходи за управление на битовите отпадъци, лв.	Относителен дял на разходите за управление на битовите отпадъци, %	
		към бюджета	към собствени приходи		към бюджета	към собствени приходи
2018	146961	1.57%	8.44%	265670	2.85%	15.25%
2019	144268	1.30%	5.53%	216650	1.96%	13.30%
2020	191918	2.77%	12.67%	318216	4.59%	21%

Източник: Общинска администрация

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Приходите, постъпващи в общинската администрация от ТБО се водят в отделна партида и се разходват само за покриване на разходи за поддръжка, експлоатация, охрана, модернизация, разширяване, пропагандиране и информиране на дейностите по третиране на битовите отпадъци.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.1.7. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализа цели да установи дали Общината прилага стратегически и интегриран подход за работа с обществеността и бизнеса по въпросите, свързани с образуване и управление на отпадъците. От направените проучвания се установи, че Общината прилага различни мерки ежегодно за разяснителни кампании сред населението, но те не са конкретно насочени. В Общината липсват стратегически документи, в които да са указани или включени мерки за водене на информационно – разяснителна политика.

Стратегическият подход към тези кампании е важна крачка на Общината, чрез която се цели достигането на максимално повече информация до гражданите и бизнеса. Разяснителната политика ще доведе до спазване на определените изисквания на Общината относно управлението на отпадъците, чрез което ще се улесни достигането на поставените цели за развитие в тази област.

Необходимо е да се обоснове единен подход за разяснителна политика в Общината. Интернет сайта на Общината е основния обмен на информация при провеждане на различни кампании. Следва да се разшири обмена на информация, така, че същият да е по-достъпен и удобен за гражданите и фирмите.

Общината е наложила през годините няколко кампании сред населението, които целят привличането на интереса им към дейностите по управлението на отпадъците. Такива кампании са различни дейности и мероприятия през седмицата, предхождаща Деня на земята. Организирант се различни дейности, като основната насоченост на кампанията е към подрастващите. За населението се предвиждат различни мероприятия по пролетно почистване, засаждане на дръвчета.

Кампанията се провежда от много години в Общината и се е наложила с годините, като традиционно мероприятие на населението.

От години се провежда кампания сред кметовете и кметските заместници по населените места за поддържане чистотата им.

Ежегодно се провеждат разяснителни кампании с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки БУЛЕКОПАК АД. Кампаниите са насочени основно към подрастващото население. Организирант се различни мероприятия за проследяване пътя на отпадъка от контейнерите за разделно събиране на отпадъците до неговото предаване за рециклиране, разпространяват се сред населението различни брошури с описание на системата за разделно събиране, както и за нейното най-ефикасно използване.

Мерките и кампаниите, които Общината е въвела и наложила през годините са ефикасни, но въпреки това по-голямата част от тях не достигат в достатъчно широк аспект до населението. Необходимо е да бъдат организирани още различни кампании за привличане на населението към дейността.

Също така предвид законодателните промени в областта на отпадъците е необходимо да се запознае населението с тях, с новите изисквания за третиране и управление на

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

отпадъците, наложената йерархия, както и с проблемите пред Общината за достигането им и претърпените вреди и пропуснати ползи при неспазване на изискванията

Необходимо е да се организира запознаване на населението и фирмите със всеки един етап от йерархията за управление на отпадъците, както и необходимите начини и действия за достигането.

Провеждането на информационни и разяснителни дейности трябва да се насочат основно към:

- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъци
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

За да се организират правилно тези дейности ежегодно Общината да изготвя график и обобщени предложения за извършването на конкретните кампании, както и да се определи необходимият ресурс за това. Общината да изготви и брошури, дипляни и др., чрез които по-лесно ще бъде разбрано посланието за добро управление на отпадъците.

Информация за управление на отпадъците в Общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на интернет-страницата на общината и на табло в центъра за административно обслужване.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

8.2. ПРОГНОЗИ

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци в общината за периода 2021 - 2028 г. в община Хитрино е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 - 2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на община Хитрино в периода 2021 - 2028 г. е изготвена на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общината за последните години от 2016 - 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област Шумен за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност). В следващата таблица е представен броя на население за област Шумен и община Хитрино за периода 2016 - 2020 г., според данни на НСИ.

Таблица № 11 Население за периода 2016-2020 година

Година	2016	2017	2018	2019	2020
Област Шумен	174476	172966	172355	172262	171781
Община Хитрино	6516	6662	6764	6891	7105

Източник: НСИ

Съгласно данни на НСИ, в областта за предходните 5 години се наблюдава тенденция на постоянно увеличаване на населението. За 5 години (периода 2016 - 2020 г.) населението на общината се е увеличило с 589 лица.

Към настоящият момент, относителния дял на населението на община Хитрино, спрямо населението на област Шумен е 4,1 %. При спазване на сегашната демографска ситуация обаче се очаква населението на община Хитрино през следващите години да намалява плавно.

В следващата таблица е представена информацията относно официалната прогноза за населението на НСИ за област Шумен за периода 2020 - 2035 г., както следва:

Таблица № 12 Демографска прогноза за населението на област Шумен и община Хитрино за периода 2020-2035 г.

Година	2020	2025	2030	2035
Област Шумен	171 781	160 175	152 025	143 957
Община Хитрино	7105	6875	6676	6412

Източник: НСИ и собствени изчисления

На таблиците са представени прогнозни стойности за броя на населението на община Хитрино за периода до 2035 г., извършени на базата на собствени изчисления:

Таблица №13 Прогноза за населението на община Хитрино за периода до 2030 г.

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Община Хитрино	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2029 г.	2030 г.
Общо	7105	7056	7008	6967	6912	6875	6820	6789	6744	6701	6676

Източник: Собствени изчисления

Норма на натрупване

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България за населени места от 3 до 25 хил. жители е 295,5 кг/ж/г.

Нормата на натрупване през годините ще се развива при условията на „относително разделяне“, т. е. ще расте по-бавно от БВП. В случая е предположено средно нарастване с 0.5-0.6% на година, при което са получени данните за бъдещите периоди. Това увеличение се обосновава от очаквания икономически растеж, който е основен фактор за нарастването на крайното потребление на домакинствата и съответно на количеството образувани битови отпадъци. В същото време, процентът не е по-висок, тъй като се очаква, че мерките по предотвратяване образуването на отпадъци ще бъдат възпиращ фактор. За прогнозата е използван осреднен показател на нормата на натрупване през последнатите години.

Таблица № 14 Генерирани отпадъци по години и норма на натрупване

Години	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Генерирани битови отпадъци, тона	1520	1594	1587	613	1429
Население бр. жители	6516	6662	6764	6891	7105
Норма на натрупване кг/жит.год	233	239	233	89	201

Източник: Община Хитрино

Съобразявайки се със събраната базова информация и данни, относно морфологичния състав на отпадъците, както и изчислените количества на отделните материали, съдържащи се в отпадъците и направените по-горе допускания, прогнозните количества и състав на битовите отпадъци за Община Хитрино са представени на следващата таблица.

Таблица № 15 Прогнозни количества образувани отпадъци

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Година	Мер. ед.									
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Битови отпадъци общо	т/год	1 429	1 455	1 501	1523	1544	1559	1573	1599	1610
население	бр.	7105	7056	7008	6967	6912	6875	6820	6789	6744
норма на натрупване	кг/жител/годи на	201	206	214	218	223	226	230	235	238
Морфологичен състав на отпадъците										
Хранителни	%	3.55%	3.59%	3.66%	3.69%	3.72%	3.74%	3.76%	3.80%	3.82%
Хартия	%	2.77%	2.80%	2.85%	2.88%	2.90%	2.91%	2.93%	2.96%	2.97%
Картон	%	1.98%	2.00%	2.03%	2.05%	2.07%	2.08%	2.09%	2.11%	2.12%
Пластмаса	%	7.22%	7.30%	7.44%	7.50%	7.56%	7.61%	7.64%	7.72%	7.75%
Текстил	%	2.28%	2.30%	2.35%	2.37%	2.39%	2.40%	2.41%	2.44%	2.45%
Гума	%	0.44%	0.45%	0.45%	0.46%	0.46%	0.47%	0.47%	0.47%	0.47%
Кожа	%	0.78%	0.79%	0.81%	0.81%	0.82%	0.82%	0.83%	0.84%	0.84%
Градински	%	66.91%	66.56%	65.94%	65.65%	65.38%	65.19%	65.01%	64.68%	64.54%
Дървесни	%	0.81%	0.82%	0.84%	0.85%	0.85%	0.86%	0.86%	0.87%	0.87%
Стъкло	%	2.82%	2.85%	2.89%	2.91%	2.93%	2.94%	2.95%	2.97%	2.98%
Метали	%	2.08%	2.10%	2.14%	2.16%	2.18%	2.19%	2.20%	2.22%	2.23%
Инертни>4 см	%	0.36%	0.36%	0.37%	0.37%	0.37%	0.38%	0.38%	0.38%	0.38%
Опасни	%	0.77%	0.78%	0.80%	0.80%	0.81%	0.81%	0.82%	0.82%	0.83%
Други	%	2.01%	2.03%	2.07%	2.09%	2.11%	2.12%	2.13%	2.15%	2.16%
Ситна Фракция<4см	%	5.20%	5.26%	5.36%	5.41%	5.45%	5.48%	5.51%	5.57%	5.59%
Общо	%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Опасни	%	0.77%	0.78%	0.80%	0.80%	0.81%	0.81%	0.82%	0.82%	0.83%
Хигиенни	%	1.26%	1.27%	1.30%	1.31%	1.32%	1.32%	1.33%	1.34%	1.35%
Композитни	%	0.75%	0.76%	0.78%	0.78%	0.79%	0.80%	0.80%	0.81%	0.81%

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.

Хранителни	т/год	131.12т	133.51т	137.73т	139.75т	141.67т	143.05т	144.33т	146.72т	147.73т
Хартия	т/год	98.65т	100.44т	103.62т	105.14т	106.59т	107.62т	108.59т	110.38т	111.14т
Картон	т/год	72.88т	74.21т	76.55т	77.67т	78.74т	79.51т	80.22т	81.55т	82.11т
Пластмаса	т/год	263.49т	268.28т	276.76т	280.82т	284.69т	287.46т	290.04т	294.83т	296.86т
Текстил	т/год	84.03т	85.56т	88.26т	89.55т	90.79т	91.67т	92.49т	94.02т	94.67т
Гума	т/год	16.29т	16.59т	17.11т	17.36т	17.60т	17.77т	17.93т	18.23т	18.35т
Кожа	т/год	28.87т	29.39т	30.32т	30.76т	31.19т	31.49т	31.77т	32.30т	32.52т
Градински	т/год	231.12т	235.32т	242.76т	246.32т	249.72т	252.14т	254.41т	258.61т	260.39т
Дървесни	т/год	30.01т	30.56т	31.52т	31.98т	32.42т	32.74т	33.03т	33.58т	33.81т
Стъкло	т/год	89.46т	91.09т	93.97т	95.35т	96.66т	97.60т	98.48т	100.11т	100.80т
Метали	т/год	76.58т	77.98т	80.44т	81.62т	82.75т	83.55т	84.30т	85.69т	86.28т
Инертни>4 см	т/год	13.15т	13.39т	13.81т	14.01т	14.20т	14.34т	14.47т	14.71т	14.81т
Опасни	т/год	27.15т	27.65т	28.52т	28.94т	29.34т	29.62т	29.89т	30.38т	30.59т
Други - хиг.,композ.	т/год	74.23т	75.58т	77.97т	79.11т	80.20т	80.98т	81.71т	83.06т	83.63т
Ситна Фракция<4см	т/год	191.98т	195.47т	201.65т	204.60т	207.43т	209.44т	211.32т	214.81т	216.29т
Общо	т/год	1 429.00т	1 455.00т	1 501.00т	1 523.00т	1 544.00т	1 559.00т	1 573.00т	1 599.00т	1 610.00т
Хигиенни	т/год	46.38т	47.22т	48.72т	49.43т	50.11т	50.60т	51.05т	51.90т	52.25т
Композитни	т/год	27.85т	28.36т	29.25т	29.68т	30.09т	30.38т	30.66т	31.16т	31.38т

ОБЩИНА ХИТРИНО
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Приложение 3 ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021 – 2028 г.